

NÉPSZABADSÁG

COMPUTER

T E C H N I K A

V. évfolyam, 35. szám

Informatikai magazin 1998. november 3.

OKI

People to People Technology

NYOMTATÓK ÉS FAXOK

Telefon: 327-4070

OKI InfoFax: 321-4466/1881

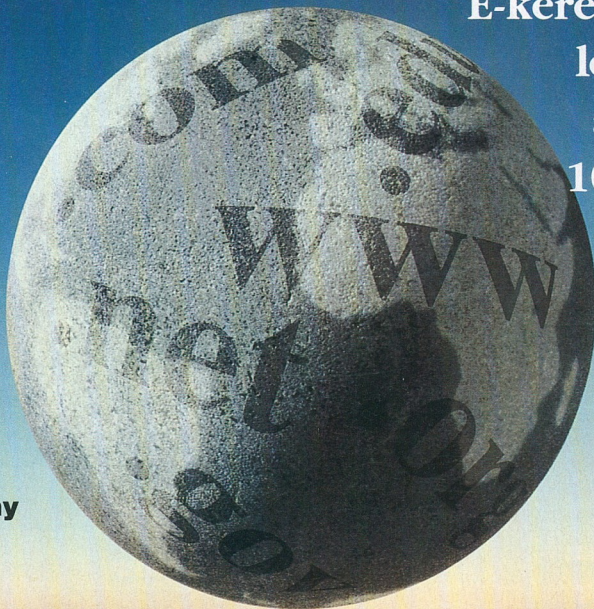
E-kereskedelem:
leküzdhető
akadályok
10-11. oldal

Játék és verseny
html-ben
5. oldal

Együttünkben
8. oldal

Grétsy László
a számítógépről
és a magyarításról
14. oldal

Egy lemezmasoló
vallomása
20. oldal

www.comptech.hu

Professzionál

Teljes körű professzionális megoldások az Ön cégének.

Várjuk akcióinkkal!

Professzionál Szerviz és Kereskedelmi Kft. 1091 Bp. Üllői út 101. Tel.: 216-5300 Fax: 215-7072 www.professzional.hu

 **HEWLETT
PACKARD**
Expanding Possibilities

Miért várná másokra, ha itt az új HP LaserJet személyi nyomtató • másoló • lapolvasó?

Önre vár jó néhány sürgős irat és egy határidő. Meg egy apró probléma. Hogy a többiekre is ugyanez vár, ugyanebben az időpontban. Hát akkor miért nem kerüli meg a sort? Az új HP LaserJet 1100A személyi nyomtató, másoló és lapolvasó elég kicsi ahhoz, hogy az íróasztalán tartsa, de elég nagy, hogy kiváló színvonalú, hiteles minőségű dokumentumot állítson elő és nyomtasson ki, még hozzá percenként nyolc példányban. Ugyanilyen könnyen olvashat be dokumentumokat külső e-mailen vagy PC-faxon

keresztül, és akár elektronikusan archiválhatja is őket. Ezt biztos, hogy senki nem tudja lemásolni.

Ha azonban csak személyi nyomtatóra van szüksége, akkor itt a HP LaserJet 1100. Ezt a gépet a legújabb JetPath technológiával láttuk el, amely lehetővé teszi, hogy később másolót és lapolvasót is csatlakoztathasson hozzá.

Ennyi ajánlat után miért várná másokra?

HP LASERJET 1100A NYOMTATÓ • MÁSOLÓ • LAPOLVASÓ.

Szín-show a Kycocerától

Tovább bővült a lézernyomatók köre: a Kycocera cég a HRP Hungary Kft. által rendezett sajtótájékoztató mutatta be a minap legújabb termékeit. Az FS-1700+ nevet viselő típus igazi hálózati nyomtató, ugyanakkor megfelel az irodai elvárásoknak is, erőnye a 11-15 oldal/perc nyomtatóképesség. Az FS-6700-as modell sebessége ennél is nagyobb, és természetesen többet tud az előzőnél. Az igazi sztár azonban a valóságos szín-showt bemutató FS-5800C. Ez megfelel a jelenlegi ECOLaser nyomtató felhasználók igényeinek, akik ugyanazt a hálózati értéket szeretnék megtartani, de szükségük van színes nyomtatóra – természetesen elfogadható áron. Az FS-5800C teljesítménye imponáló, havonta százezer (A4) egyszínes vagy 25 000 négyzites lapot nyom. Külön átlátszó kazettája van, ami nyolcvan vetítőfóliát tárol. Amit a Kycoceráról tudni kell: világszerte az ipari felhasználású kerámia, valamint kerámia alapú anyagok kutatásában.

Szállítás, csomagolás, nyomdaipar

Idén tizenhetedik alkalommal rendezték meg a Budatranspack-Printexpo kiállítást. A csomagolás, anyagmozgatás, valamint a nyomdaipar közös szeregszemléje a korábbiaknál lényegesen több érdeklődőt – kiállítót és nézőt egyaránt – vonzott a vásárvárosba. A Budatranspackon mintegy 14 ország 176 kiállítója mutatta be termékeit, szolgáltatásait, mintegy 5700 négyzetméter. A Printexpo fejlődését a csaknem ekkora alapterületen megjelenő, 13 nemzet 186 kiállítója is jól jelzi. Az itt felvontatott csúcstechnológiákat az érdeklődők működés közben is megtekinthették.

Hozzászólás

a Kit ver a NetWer 5? tudósításhoz

A Computer Technika előző számában beszámolt a Novell sajtótájékoztatójáról, melyel kapcsolatban két észrevételt kívánunk tenni:

A cikkben szereplő Mindcraft professzionális, multinacionális consulting kutatóvállalat. Megbízásokat kap a világ vezető IT cégeitől, többek közt a Microsoft-tól, és a vizsgálatainak végkövetkeztetéseit most éppen megkérdőjelező Novell-től is. Ennek megfelelően a cég jelentéseit lehet szakmai alapokon vitatni, viszont nem lehet a megbízók kiléte alapján munkáját megítélni. A cikkben szereplő mindhárom vállalkozás – Microsoft, Novell, Mindcraft – értékeket teremt magas színvonalon, így velük szemben nincs helye rosszítói prejudikációjának.

Sajnálattal kell megállapítanunk, hogy a cikk szerzője tényyszerű állításokat fogalmaz meg (a sajtótájékoztatót elhangzottak alapján – szerk.) anélkül, hogy az érintetteket megkérdezte volna. Egyáltalán nem igaz például, hogy a Mindcraft eltitkolta, vagy eltitkolni próbálta megbízóinak kilétét. A vizsgálati eredmények félreértelmezéséből levont – Microsoft NT Serverére vonatkozó – negatív megállapítások pedig minden alapot nélkülöznek. (Ezek nem szerepelnek a cikkben – szerk.)

Reméljük, rövid válaszukat a Computer Technika nem értelmezi sértődöttségből következő levegő-boxelásnak. A lapot továbbra is nagyra értékeljük, színvonalas kiadványként tartjuk számon. Nem akarunk következő gongyútest. De ha lesznek további menetek, profi résztvevők sportszerű mérkőzésében szívesen részt veszünk.

Kerekes Pál

PR 1. Stúdió (A Microsoft Magyarország PR ügynöksége)

• O N L I N E •

Ha érdekli az informatika, ha szeretne képből lenni a számítástechnika világában, látogasson el a Computer Technika Online-ra. Itt nemcsak teljes terjedelmében olvashatja el cikkeinket, de kedve szerint válogathat a régebbi számok között is. Sőt, olyan anyagokkal is találkozhat, melyek csak itt jelennek meg.

A tartalomról:

- Egyházak az interneten: Reformátusok
- A Scotland Yard oldalai
- Multimédia: Settenkedő nyelvtudás
- Játék: Gadget a vonatszimalátor
- A hangkártyák következő nemzedéke
- Aktuális hírek a hálóról

OLVASSA A

COMPUTER
TECHNIKA

MAGAZINT AZ INTERNETEN: WWW.COMPTTECH.HU

A mérleg nyelve

Két évvel ezelőtt egy bankár barátommal beszélgettem, aki szerint az internet közel sem lesz akkora durranás, mint tőlünk nyugatabbra. Napjainkban pedig éppen azt vitatják okosabbnál okosabb elmék, hogy az internet-gazdaság világszerte olyan pénzügyi-gazdasági változást idéz elő, amely már most nagyobb hatást gyakorol mindennapjainkra, mint az ipari forradalom. A fentiekből is látszik, mennyire vegyes a háló megítélése.

Véleményem szerint nem lehet ennyire magabiztosan elemezni a web életünkre gyakorolt hatását. Az biztos, hogy az internet folyamatosan változtatja azt a módot, ahogyan dolgozunk, élünk, játszunk, gondolkodunk. Új lehetőségeket teremt a vállalkozások, cégek, bankok, országok közötti együttműködésében. Ugyanakkor azt is látni kell, hogy ezek a lehetőségek – értelemszerűen – kizárólag azokban az országokban érhetőek el, ahol a telefonía jóval a kőkorszaki szint felett áll. Márpedig a világ több mint egyharmadán még azt sem nagyon tudják, mi is az a telefon.

Egy biztos: néhány éven belül az internet-technológia használata és annak módja dönti el, hogy ki a győztes és ki a vesztes. Az internet lesz annak a bizonyos mérlegnek az a bizonyos nyelve.

Klátyik István

COMPUTER

TECHNIKA

A Népszabadság informatikai magazinja

Internet: <http://www.comptech.hu>

webdesign: Guards Rt.

Lapalapító: PersonArt Kft.

A szerkesztőbizottság elnöke:

Lónyai László

Felelős szerkesztő: Seleszt Ferenc

Szerkesztő:

Jávorszky Béla Szilárd, Tóth Ibolya

Főmunkatárs: Klátyik István

Munkatársak: Dujcsik Mariann,

Fülöp Norbert, Gecece Mariann, Szabó Csilla,

Szabó Gabriella

Kiadja a Népszabadság Részvénytársaság

Felelős kiadó:

Lengyel L. László, vezérigazgató

Szerkesztőség és reklámiroda:

PersonArt Kommunikációs Ügynökség

1141 Budapest, Komócsy utca 5-7.

Kereskedelmi igazgató: Bíró Csilla

Hirdetési igazgató: Gyuráki Attila

1141 Budapest, Komócsy utca 5-7.

Telefon: 469-30-30; Telefax: 469-30-40

e-Mail: comptech@comptech.hu

CompuServe: 100324.654

Tördelés, tipográfia: PersonArt

Nyomtatás: Révai Nyomda Kft.

ISSN 1418-2432

PC-k – átmeneti fellendülés?

(AFP/Reuters) Továbbra is nő világszerint a személyi számítógépek eladása, főként az egészséges európai és az amerikai gazdaságnak köszönhetően. A Dataquest adatai szerint az idei év harmadik negyedévében 22,8 millió személyi számítógépet adtak el, ami 13,7 százalékos növekedést jelent a tavalyi év azonos időszakához képest, míg az International Data Corporation (IDC) piacutató cég tanulmánya szerint 15 százalékkal nőttek az eladások. A Compaq továbbra is világszerte, de piaci részesedése az 1997. harmadik negyedévi 14,2 százalékról 13,7 százalékra esett vissza. A cég 1998 júliusa és szeptembere között 3,1 millió számítógépet adott el külföldön és 1,5 milliót az Egyesült Államokban, ez 9,7 százalékos növekedést jelent a tavalyhoz képest. A Dell Computer adta el a legtöbb számítógépet külföldön: összesen 1,895 millió darabot, ami 61 százalékos növekedést jelent a tavalyi év azonos időszakához képest. A Dell a világpiacra a harmadik, világszerte részesedése 8,4 százalékos, szemben az egy évvel korábbi 5,9 százalékkal. Az IBM piaci részesedése 8,6 százalék volt, a Hewlett-Packard világszerte részesedése 5,8-ról 6,1 százalékra nőtt. A Gateway világszerte részesedése 3,2 százalékról 3,9 százalékra nőtt. Az IDC egy másik felmérése szerint 2002-re a kézi számítógépek lesznek az otthoni számítástechnikai piac meghatározó készítményei, szintén nagy fellendülés előtt állnak a Net tv-k is.

A Nokia új GSM rendszere

(MTI) A Nokia finn távközlési vállalat új, nagy kapacitású GSM rendszerrel jelentkezik a pekingi PT/ExpoComm nemzetközi kiállításon. A rendszer a Nokia közleménye szerint erősebb és hatékonyabb az eddiegiknél. Az új rendszer a jelenleginél tízszer nagyobb kapacitást kínál, míg a kapcsolási kapacitása több mint kétszeres. Négyezerzer előfizetőt tud kiszolgálni, és a hálózat lényeg-

esen kisebb költséggel működik. A GSM (Global System for Mobile) távközlési rendszer a világ legszélesebb körben alkalmazott digitális, vezeték nélküli távközlési szabványa. Mikko Heikkonen, a Nokia hálózati rendszer részlegének elnöke elmondta, hogy az új rendszert azoknak a működtetőknél kell használni, akiknek magas szintű hang- és adatszolgáltatásra van szükségük a GSM rendszeren belül. Heikkonen becsle-

szerint a mobil telefon használat száma az év végéig eléri a 300 milliót, 2005-re pedig már 1 milliárd körül lesz a világon.

Online gyermekvédelmi törvény

(The New York Times/CNET) Az amerikai kongresszus elfogadta az online gyermekvédelmi törvényt abban reménykedve, hogy gyermekek ezáltal nem férnek majd hozzá a „kisberekre ártalmas” kategóriába sorolt anyagokhoz. A jogszabály szerint az „ártalmos” tartalmat szolgáltató kereskedelmi oldalak tulajdonosainak meg kell bizonyosodniuk felhasználóik életkoráról, más különben 50 ezer dollár büntetés, valamint 6 hónap szabadságvesztés róható ki rájuk. A szabályozás csak azokra a magánemberekre és szervezetekre érvényes, akik az említett anyagokat előállítják. Nem vonatkozik a törvény az internetszolgáltatókra és más köztes szervezetekre sem, ha azok nem állítanak elő ilyen típusú anyagokat.

Az American Civil Liberties Union (ACLU) más polgárjogi szervezetekkel közösen keresetet nyújtott be a törvény eltörlése érdekében, a kezdeményezéshez többek között az online média és kereskedelem képviselői, hírgyűnösök, könyvkiadók is csatlakoztak. A törvény a szervezetek szerint nem védi meg a fiatalokat: egyrészt

csak az amerikai oldalakra érvényes, továbbá csak a WWW-t, az internet grafikus felületét szabályozza, míg a többi internetes csatornával, például a newsgroupokkal nem foglalkozik.

Wal-Mart-Amazon per

(Reuters/Atlanta Journal) A Wal-Mart hipermarket-hálózat beperelte az Amazon.com internetes könyvkereskedőt, valamint az egyik leányvállalatát, míg a többi internetes csatornával, például a newsgroupokkal nem foglalkozik. A Wal-Mart tulajdonában lévő információtechnológiát, amivel analizálni lehet, hogy a vásárlók milyen termékeket kombinálnak vásárlásaik során (például húst és burgonyát). A Wal-Mart szerint a két cég a hipermarketlánc 15 korábbi alkalmazottját vette fel azzal a szándékkal, hogy a Retailink nevű rendszerrel minél többet megtudjanak. Az Amazon szerint a vád alaptalan. A Wal-Mart éves forgalma egyébként 119 milliárd dollár, az Amazon múlt negyedévi forgalma 116 milliárd dollár volt.

Az AT&T növeli befektetéseit

(Wired News/MTI) A legnagyobb amerikai távközlési társaság, az AT&T további egymilliárd dollárt fektet be a vezeték nélküli szolgáltatási részlegébe. A befektetés része a távközlési óriás cég és a BellSouth közös vállaltaat újraszervezésének. A távközlési szolgáltatásokkal foglalkozó óriás az utóbbi időben internet-, adat- és helyi telefonszolgáltatásokat is nyújt. Az AT&T háromnegyed éves nyeresége egyébként – alaposan felülmúlva a várakozásokat – 68 százalékkal nőtt az egy évvel korábbihoz képest. Ennek ellenére a magánfogyasztói szolgáltatások terén bevételei 3 százalékkal elmaradtak, s teljes bevételei is mindössze 4,3 százalékkal nőttek, hála az üzleti szolgáltatások ennél dinamikusabb növekedésének. A vezeték nélküli szolgáltatások üzlete 19,4 százalékkal fejlődött. A cég a személyekkel kapcsolatos kiadások terén 14 és fél százalékos csökkenésről számolt be.

Szárnyal az Apple

(Munkatársunktól) Sikeres befejezése ez az évnek – kezdte előadását Steve Jobs, az Apple Computer Inc. elnök-vezérigazgatója. Jobs optimizmusra az ad okot, hogy a vállalat bejelentette: 1,6 milliárd dolláros forgalom mellett 106 milliós nyereséggel zárta az évet. Itt hangzott el az is, hogy az iMac augusztus 18-i megjelenése óta háromszáz ezer darab gép került értékesítésre. Ennek köszönhetően az iMac minden idők legjobban fogyó Macintosh-modellje lett.

Szeptembertől a Hewlett-Packard Magyarország eredetigazoló hologramos matricával látja el hivatalos forgalmazásánál kapható nyomtatott kellőanyagait.

FIGYELMEZTETÉS NYOMTATÁSRA

Ha a tintápatronok és tonerek dobozán lévő matricát a forgalmazásnál eláttalható szórólapon buldóli, nyomtatási matricák között a most érkező átadásoknál nyelhet
November 2-től december 17-ig - hat héten keresztül - minden héten egy HP DeskJet 710C nyomtatott - a hetedik héten fnyereményként egy HP PhotoSmart C20 digitális fényképezőgépet sorosunk ki.

Jövő hét keddtől itt találják hatí nyomatónk nevét.

hp HEWLETT PACKARD Expanding Possibilities

iNteRNeTTo
http://www.internetto.hu

Számítógépeket Erdélybe!

Az internet átjárhatóvá teszi a határokat, azokat a határokat is, amelyek annyi indulatot kavartak századunkban. Erdélyben van olyan folyóirat-szerkesztőség, van olyan több évtizedes hagyománnyal rendelkező alkotótábor, ahol még 1998-ban sem engedhetik meg maguknak, hogy számítógéppel dolgozzanak, és élvezzék a világháló előnyeit. A két legnagyobb magyar internetes fórum, az iNteRNeTTo és a HIX kéri: használj 486-os számítógépedet vagy alkatrészeivel támogatja az erdélyi számítógépes kultúra megerősödését. Az eszközöket az iNteRNeTTo szerkesztőségére várják: 1012 Budapest, Márvány utca 17. További információ: Gerényi Gábor (gg@internetto.hu)

Atomméretű processzor

Dán tudósok olyan processzort készítettek, amelyben egyetlen atom ide-oda ugrálása generálja a bináris kódot. A négy katódot egy hidrogénhártyával borított szilíciumchipen elektronmikroszkóp alatt eltávolította egy szilíciumatomhoz kapcsolódó hidrogénatom pár egyik atomját, amittől a maradék hidrogénatom oda-vissza kezdett ugrálni a két gyök között. A kísérletet vákuumban végezték, ami mutatja, hogy a tállálmány gyakorlati alkalmazása még messze van. A csoport vezetője, Francois Grey szerint az atomprocesszort alkalmazó készülékekre még legalább egy-két évtizedig válni kell.

Windows 2000 az NT 5.0 helyett

Windows 2000-re nevezték át a készülő Windows NT 5.0-át, az operációs rendszer utána következő frissítése pedig várhatóan a Windows 2001 vagy 2002 verziószámot viseli majd. A Microsoft a program négy különböző változatát dobja piacra jövőre: egy asztali számítógépekre, és három szerverekre készült változatot. A legolcsóbb szerverváltozat egy- illetve kétprocesszoros gépekre készült, a Win 2000 Advanced Server négyprocesszoros gépeken, a Win 2000 Datacenter Server pedig maximum 16 processzoros gépeken fut majd. Az NT 4.0 jelenleg egy asztali és két szerverváltozatban kapható, utóbbiak között viszont lényeges árkülönbség van.

Ki nyert ma ?

Játék és verseny html-ben

Egyszer volt, hol nem volt, talán a kibertengeren is túl virtualizálódott egy pályázat, melyet a comptech.hu, a guards.hu és az apukam.hu dekódolt a diákok számára. Célja, hogy a Föld-lakó értelmes diáklények megismerjék az internet lehetőségeit, és növeljék a világhálón a magyar nyelvű, értékes tartalommal bíró oldalak száma.

Mindenki megtette a magét, az iskolák tanárai csapatokat neveztek, majd négyyszázt, az elvontak kreatívan alkottak, a szakemberek programozták, a háttérben az anyagbeszerzők a legjobb tartalmat gyűjtötték, majd nekifeküdtek, megpróbálták, megtanulták, kifáradtak, de elkészült, és leadták, majd kettőszázan.

Ekkor az időjegyző berendezés június 22-át írt. Nyáridőt számítanak ilyenkor Közép-Európában, ami minden diáknak szünet. Ekkor nem is lehet komolyan foglalkozni az iskolai dolgokkal. Akkor legyen közönségsvavazás! A közönségdíj: Nokia Mobil Kommunikátor, melyet a Pannon GSM ajánlott fel.

Az eredményhirdetés a legszebb pillanata a versenynek. Itt nincs más gond, mint leatarni a jól megérdemelt babérokot.

A díjak: A szakmai zsűri elbírálása alapján a legjobb pályamunkák 1 000 000 Ft összefizetésben részesültek. Az első díj 500 ezer forint, 300 ezer és 200 ezer forint a dobogós helyezettek – a Pannon GSM-től.

Külön kategóriában kapták az értekezőket a legszebb, a tartalomilag és szerkezetileg legkiemelkedőbb munkák. Kiosztották a szervezők különdíjat és sok hasznos, fiatalos ajándékot is. Az ajándékokat felajánlották: Apukám Világa, Baby Systems CD dedikált, Easy Call, Első Magyar Bútoráda, HP, Pannon GSM, TIT Globe Nyelviskola, VI. ker. és XIII. ker. Polgármesteri Hivatal,

Ki nyert ma ?

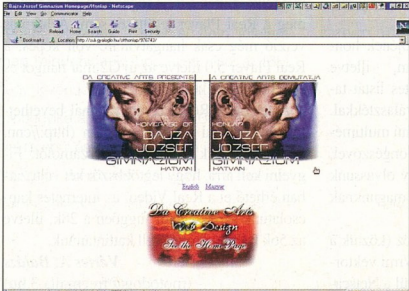
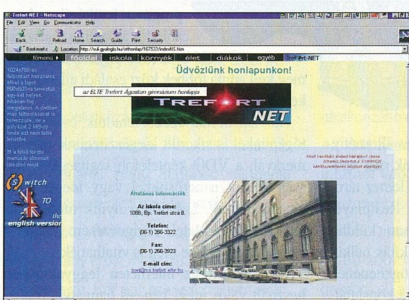
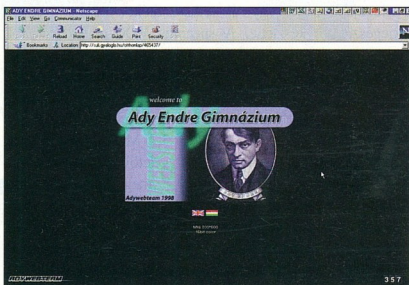
Ady Andre Gimnázium Ady-webeam csapata, Budapest
Összesített első, szakmailag a legjobb.

Leövey Klára Gimnázium HT Corporation csapata, Budapest
Összesített második, tartalomilag legjobb.

Iparművészeti Szakközépiskola és Ipari Szakmunkásképző Intézet PEB csapata, Kaposvár
Összesített harmadik, legszebb kategóra.

ELTE Trefort Ágoston Gyakorlóiskola Digital Design csapata, Budapest
Közönségdíj: Nokia Kommunikátor.

Bajza József Gimnázium DA CREATIVE ARTS csapata, Hatvan
Szervezők díja.
Gratulálunk!

Tévézés a neten

internet-suli

Szinte naponta hallani újabb és újabb csodálatos technikákról, online rádióhallgatásról, telefonálásról és videózásról, internetes hang- és képlelelonról. Már elérhető az esti híradó az interneten, amelyet magunk választotta időpontban nézünk végig. Lehetséges a weben élő tévéközvetítést nézni, a Pathfinder marsjáró landolását pedig az első perctől fogva százmilliók követték számítógéptük képernyője előtt.

Hogy mindezeket a lehetőségeket kihasználjuk, sokszor nem elég a legújabb típusú böngészőprogramot telepíteniük. Sok kvázi szabvánnyá vált eszközt a góliát böngészők fejlesztésénél már a telepítéskor választható összetevőjeként szerepeltettek. Sok legújabb technológiákkal ez a folyamatos kiegészítés nem tarthat lépést.

Ha még nem vagyunk készen az új típusú multimédia-elem fogadására, kiegészítésül speciálisan a témához készült kisebb vagy nagyobb bedolgozóprogramokat (plug-in) lehet letölteni (legtöbbször ingyenesen), amelyek vagy a böngésző ablakában, vagy külön ablakot nyitva indulnak el. Ezek némelyike csak arra képes, hogy a merevlemezre teljes egészében letöltött fájlt lejátsza, míg más programok segítségével folyamatosan növekvő szakaszt nézhetünk végig a filmből, ahogy érkezik a gépünkre a több megabájtos állomány. A legújabb képvitvitei technológiák nem is pazarolják feleslegesen a merevlemez tárolókapacitását: a Vivo-player és a Realplayer különböző verziói a folyamatosan küldött adatsort anélkül alakítják megskatizás nélkül futó mozgóképpé, hogy bármít rögzítenének belőle. Ezt persze néha sajnálkozza konstatalják például az MTV2 Mélyvíz című műsorának online nézői...

A böngészőprogramunk készítőjének honlapján (<http://www.netscape.com>, illetve <http://www.microsoft.com>) részletes listát találunk az éppen aktuális plug-in választékkal. Egyébként ha ismeretlen formátumú multimédiás fájlt próbálunk elindítani a böngészővel, többször fel szokta ajánlani, hogy olvassunk utána a fájl típusának, és töltsük le magunknak a megfelelő bedolgozóprogramot.

Sok korábban kifejlesztett eszköz (közülük a Cosmoplayer a háromdimenziós Vml vektorvilág bejárására) már eleve beleépítva a Netsca-

pe és az Internet Explorer újabb verzióiba. De mire egységes eszkézt a felhasználóhoz jut a program, az eljárást már alig alkalmazkazz valahol, csaknem mindenhol áttálnak a legújabb technikára. Így szorul ma már vissza a Vivo képvitvitei technika, a hírszolgálatok oldalain megriktultak az Mpeg és Quicktime-bejtszások. Néhány oldalon (például <http://www.tageschau.de>) korábban a VDO technikát (<http://www.vdo.net>) alkalmazták a képvitviteire, most viszont lassan mindenhol a Progressive Networks Real Playere (<http://www.real.com>) lesz a szabványos kép- és hangátvitei formátum.

A VDO technika haldoklása a kifejlesztő céget egy új felhasználókör becserkészésére készítette. A speciális VDO-playert letöltők hang- és képleveleket küldözhetnek egymásnak, chat-fórumokba kapcsolódhatnak be. A lehetőségek tárháza kizárólag a 3,7 MB-os VDO-player letöltése után nyílik meg, a cég honlapjára látogatók csak egy négyoldalas „tour”-on mérhetik fel, vállalkéjk a méretes telepítőkijel-tését. Természetesen a program letöltéséhez kapcsolódik az online regisztráció is: itt a reménybeli ügyfélnek meg kell adnia többek közt családi állapotát és kereseti viszonyait.

Ha viszont már ezeket letudtuk, és a számítógéptünk is sikerült kiegészítenünk egy kamerával, a VDO képlelefon segítségével természetesen ismerősökkel vagy idegenekkel társaloghatunk. Lehetőse nyílik médialejtszások, filmrészletek végignézésére, ezeket a fórum tagjai online meg is vitathatják.

Aki viszont az interneten leggyakrabban használt valos idejű kép- és hangátvitei eljárást felkészülten akarja fogadni, nem kerülheti meg a Real Player letöltését sem. A harmas verzió még csak hangátvitele volt képes, a Real Player 5.0 illetve az új G2 már hangot és képet egyaránt kezel.

A telepített Real Playert azonnal bevethetjük, ha például a CNN oldalain (<http://cnn.com>) jeltájszuk valamelyik beszámoló. Figyelni kell arra, hogy legtöbbször két változatban érhető el a Real Video: az internetes kapcsolatunk sebességétől függően a 28k, illetve az 56k felirattú ikonra kell kattintanunk.

Vértes A. Balázs
(motodog@freemail.c3.hu)

A HÁLÓ VILÁGA

A SZOLGÁLTATÓK FELELŐSEK A TARTALOMÉRT. Az internetszolgáltató felel az általa nyújtott szolgáltatás tartalmáért – jelentette ki Katona Kálmán hírközlési miniszter a Számítéstechnika hasábjában. Katona úgy véli, a szolgáltatóknak módjában áll ellenőrizni a tartalmat, csak rá kell száznia az időt. Ezt azonban Katona nem tekinti cenzúrának, mivel szerinte vannak általában társadalomellenesnek tartott dolgok, amelyek nem szabad hálózaton publikálni. Ugyanakkor adott esetben a miniszter az amerikai állásponttal is egyetért, vagyis azal: a felhasználó maga szúrja a tartalmat. Az internetszolgáltatók ugyanakkor elképzelhetetlenek tartják, hogy felelősek legyenek felhasználók weboldalainak tartalmáért. Martos Balázs, az Internet Szolgáltatók Tanácsának elnöke a Modem Idők című rádióműsorban ezen kívül még úgy vélte: ha jogszabályok határoznák meg a hálóra tehető anyagok tartalmát, akkor ez sok tekintetben megkönnyítené az internetszolgáltatók helyzetét.

ÚRKÉPEK. A NASA közzétette az interneten a Hubble űrtelészköp által az elmúlt hét évben a Földről készített képeket. Az oldalakat havonta frissítik majd: <http://heritage.stsci.edu>. A NASA a napokban indította útjára a Deep Space 1-et, az első ismeretlen hajtású űrszondát. Az új, eddig csak sci-fi filmekben szereplő járműről a <http://nmp.jpl.nasa.gov/dsl> címen található képek és információk.

SZTRÁJKHULLÁM AZ INTERNETEN? Olasz internetszolgáltatók nagyszabású kampányt szeretnének megakadályozni, hogy a legnagyobb olasz telefontársaság, a Telecom Italia felelemje a helyi hívások árát – adta hírül az Internetto. Az akció szervezői a Telecom Italia weboldalára irányítják a résztvevőket, hogy a forgalommal teljesen leterheljék és így használhatatlanná tegyék a cég lapját. Az akciót az egyik legnagyobb példányszámú olasz napilap, a milánói Corriere della Sera címololdalán népszerűsítette. A szervezők weboldal: <http://notut.ml.org>

SZOLGÁLTATÓI SZÖVETSÉG. A Playboy és a MindSpring internetszolgáltató közösen kínál internetelérést – jelentette az Internetto. A havi 20 dolláros előfizetési díjban a korlátlan internethozzáférés mellett két hónap Playboy Cyber Clubtagság is benne foglaltatik. Több internetszolgáltató és portál site között már hasonló szövetséget, például az AT&T és a Yahoo.

Azt értem, hogy az Internet az üzlet jövője, de van-e megfelelő szerverem?

Netfinity
Intel-alapú NT
alkalmazás-szerver

AS/400
Integrált, könnyen használható,
széles alkalmazás választékkal

RS/6000
Megbízható és
robusztus - UNIX
alkalmazásokhoz

S/390
Nagy megbízhatóságú
a kritikus üzleti
alkalmazásokhoz

e-business

Az biztos, hogy kell egy IBM szerver

– hogy terveit valóra válthassa. Akár kis-, akár nagyvállalkozást vezet, az e-business nélkülözhetetlen tervei megvalósításához. Ha azt akarja, hogy cégében mindenki együtt dolgozhasson az intraneten, ha a célja, hogy új ügyfeleket szerezzon, akkor szüksége lesz egy erős, megbízható és biztonságos szerverre. Kell egy szerver, de nem akármilyen!

Tudjuk, ugyanaz a szerver nem felelhet meg mindenkinek. Épp ezért kínál az IBM négy különböző szerver családot, amelyek mindegyike a legmodernebb IBM technológiára épül és egyike biztosan illeszthető az Ön cége méretéhez és jövőbeli terveihez. Természetesen az IBM szerverek teljes vá-

lasztéka lehetővé teszi az internet technológiára (Lotus Domino, Java és TCP/IP) épülő alkalmazások használatát.

Az IBM szerverekkel Ön is bekerülhet az Internet vérkeringésébe.

Készen áll, hogy a jövőbe tekintsen?

Akkor hívja további információért a 06-80-200-083-as zöld számot, vagy látogasson el a www.ibm.com/servers címre. Biztosan tudunk az Ön igényeinek megfelelő szervert ajánlani.

Nagy megoldások egy kis helyigónak

Fizikai valónk immár teljesen feleslegessé vált. Amióta kitalálták az internetet, egyre kevesebb dologhoz kellünk mi. Elég, ha van egy kényelmes karosszékünk, egy PC és csatlakozásunk a világhálóra, akkor minden együltünkben elintézhethetünk. Tanulást, oktatást, számláutalást, vásárlást, tözsdézést, moziást. Ha valakinek van türelme kívánni, még pizzát is rendelhet. Igaz, Amerikából vagy Németországból, mert magyar URL-cím egyelőre nincs, ahol az olasz lépényhez hozzá lehetne jutni.

Hogy fizikai valónk mennyire átmeneti jellegű a világhálón, mi sem bizonyítja jobban, mint hogy olyasféle guminót és -fértit is kitaláltak, amelyre érzékelőket szerelve, a világhálón keresztül ölelhetjük át kedvesünket. A fura szerkezetnek mindössze az a títka, hogy rajta és rajtunk is apró drótcskákat vannak, s ahogyan mi mozgunk, ugyanezen apró kábelek segítségével mozog a távoli figura is. A kettőnk – már mint gumialteregőnk és a közöttünk lévő – kapcsolatot az internet biztosítja. Kedvesünk távoli mozgását pedig az ő képére és hasonmására vulkanizált bábu utánozza. Ám ez – természetesen – nem egy bevett internetfelhasználói szokás. Folyamatos fejlesztés alatt áll az első magyar webcukrászda (www.exrta.hu/webcuki). Az édes oldalakon mintegy 150 sütemény ínycsiklandó receptjét olvashatjuk, közöttük olyan specialitásokkal, mint a házilag készített Raffaello, vagy a Mézeskrémes. Ám a webcukrászda – jó gazdasszonyhoz illően – házi szeszfőzésre is

tanácsot szolgál: mit hogyan kotyvasszunk, desztilláljunk, édesítsünk.

A rádiózás a szakemberek szerint egyre inkább háttérrádiózás. Sütés-főzés közben alátámaszthatjuk a véleményünket, mivel a hazai rádiók műsorát szép számmal lehet hallani online is. A különböző frekvenciákra a www.hbi-aims.hu címről kapcsolódhatunk. A hazai televíziók ugyan üzemelnek virtuális stúdiókat, ám ezek a műsorok színésztését és nem az internetet szolgálják. Eddig egyetlen magyar nyelvű televízió van, amely a világhálón ma közvetít. Igaz, a NetTV (www.nettv.hu) is csak akkor, ha az országban valamilyen, az informatikával szorosan összefüggő esemény történik.

Tévhit, miszerint a világháló antiszociális. Ezt azok tudják a legjobban, akik kedvelik a chat (pletka, társalgó) programokat. Több száz ilyen program található a hálón, magyar nyelvű is van egynéhány. Például a Népszabadság Szövegládjája (www.nepszabadsag.hu) vagy a Deltasoft oldalain a Bulinet (www.deltasoft.hu). Az utóbbinak előnye, hogy négyezemközi bizalmas megbeszélésekre is sor kerülhet a privát-room (magánszoba) segítségével. Ám chat-programot, méghozzá a Net-csevejt, letölthetünk még a www.digitel2002.hu weboldalról is.

Ha társalgás, akkor társkeresés is. Itt van mindjárt a Randivonal (www.hpconline.com/randivonal), vagy kevésbé fantáziadús elnevezésű Társkereső (www.server.petrofi-bp.sulinet.hu), ez utóbbit – mivel a középiskolások Sulinetjén találjuk – inkább kamaszoknak, mint öreg rókáknak ajánlatos használni. S ha megta-

lálunk az ideális partnert, akár azonnal kifejezhetjük iránta érzett rokonszenvünket egy ingyenes e-mailban, vagy egy elektronikus képeslapon. A www.inda.gyaloglo.hu címről a saját magunk által írt szöveggel virágos képeslapokat továbbíthatunk kedvesünknek. (A magyar ingyenes elektronikus képeslapok piaca annyira szűrke, hogy ajánljuk inkább két angol nyelvű.

három hetenként frissített jegyzékben jelenleg 40 többé-kevésbé új termékhez férhetünk hozzá. Fület nyugatog vagy idegesítő zenéket a www.folio.hu címen hallgathatunk. A műélvezetehoz szükséges programot akár innen is installálhatjuk, ám a hangszórókat jó előre szerzekük be.

A szabadidőnk eltöltése viszont akkor a leghasznosabb, ha nemcsak a szórakoztató címeinkből tallózunk a karosszékünkben ülve, hanem művelődünk is. Magyarországon több virtuális könyvtár létezik már, bár irodalmuk jó része a műszaki beállítottságú olvasók kíváncsiságát elégíti ki. (Jókai, Pilinszkyt egyelőre csak CD-Rom-on élvezhetjük, beszerzésükhez azonban ki kell lépni a virtuális tértől, fel kell állni a foteltől. És ki kell menni az utcára.) A magyar nyelvű bibliotékák egyik „gyűjtő” URL-je: a www.sphinx.kf.hu, de innen néhány külföldi link is levadászható.

Lapunkban már többször hírt adtunk arról, melyik webcímek lehet tözsdéni, szerencsésjétekkel hazzardozni, vagy elektronikusan átutalni, kereskedni (www.comptech.hu/archiv). Magyar nyelvű tartalombővítésünk utolsó ajánlata két fejlődőben lévő üzletág. Az egyik a jegyek, utazások lefoglalása, a másik pedig egyfajta útinform szolgáltatás. A www.jegymester.hu és a www.szikszih.hu címek alatt szabadidős programokra, színházra, mozira, hajó- és repülőutakra adhatjuk le foglalásainkat, rendeléseinket. S az utazásra elkíséri a turistát a világhálós magyar nyelvű MapNet (www.mapnet.hu), amely virtuális térképeket vetít a kíváncsi utazó elé, beszámolóval időjárásról, az utak állapotáról.

G. M.

(gmcse@comptech.hu)

A www.mes-sage-ma-tes.com, amely ragyogó, mozgó karikatúráival röhögteti meg a címzettet, vagy a www.myflowlers.com-ot, ahol viszont zenélő képeslapot kreálhatunk saját szövegünk mellé.)

A társkereső rovatot minden magára valamit is adó hirdetésű újság tartalmazza. Interaktív példány az AproNet (www.apro-net.hu), amelyben ingyenesen tehetjük közzé, amit csak gondolunk. A felkínált portéák között találhatjuk a szoftvereket és a CD-eket is. Ingyenesen letölthető programok listáját találjuk meg a magyar Szoftvernyábjában (www.geocities.com/Vienna/Choir/6359/soft.htm) A két-

NOKIA
CONNECTING PEOPLE

A legnagyobb virtuális áruház (www.my-world.de) Európában naponta legalább 6 ezer látogatót fogad online üzletében. Az ide látogatók 800 ezer termék között választhatnak. Az áruház kínálatában vannak könyvek, számítógépek, alkatrészek, élelmiszerek, zene, videó, játék, sportszerek és utazás. A virtuális üzlet saját keresőprogramja segít abban, hogy a vásárlók gyorsan megtalálják a megfelelő termékre. Ha megöltözték bevásárlólistárukat, a virtuális kijáratnál négyféle hitelkártyával fizethetnek. Az áruház az internetes vásárlás elővása. Tartalmazza a kereskedéshez szükséges technikai hátteret, összehangolja a szoftverek és hardverek munkáját, megfelel a biztonsági elvárásoknak.

Itthon is egyre több kereskedő kínálja portékáját az interneten. Ám sokan nem bíznak sem a világhálón történő fizetés biztonságában, sem a vásárlóban. Ezért az áru megrendelésén kívül a fizetést már nem a neten bonyolítják, hanem a valóságban zajlik. Vagyis ha a világhálón rendelnek egy CD-t, azt a postás kizozza, azután vagy csekkben, vagy neki fizetik ki a vételárat. Foltányi Tamás, az Inter-Európa Bank ügyvezető igazgatója szerint bár igen primitív szintű, de ez a típusú lebonyolítás is elektronikus kereskedelemnek nevezhető. Mint elmondta: a cégek egyre bátrabbak, és megpróbálkoznak a vásárlás másfázisainak, digitálisával.

val" is, tenni is hajlandók az ügyért, anyagi áldozatot is hoznak. Sokan azonban még mindig visszarettennek, amikor megtudják a virtualitás költségeit és lehetséges veszélyeit.

E-kereskedelem:

Lehetséges veszélyforrás pedig milliónyi van, mind a vevő, mind az eladó, sőt, a technológia oldaláról. Először is nem lehet tudni, ki van a telefononál túlsó végén, valóban kereskedő-e. Mert ha a vevő beírja a hitelkártyája számát, lejáratának dátumát, néhány nap múlva esetleg leszívhatják a számlajáról a pénzt. Esetleg aggódhat, megkapja-e a megrendelt, kifizetett árut, vagy nyomába szegődik annak a csalónak, aki eltűnt a pénzzel. A kereskedő szemszögéből ez rizikós: a megrendelő hamis kártyaszámot írt-e be, vagy élt. A megrendelt az árut kifizeti-e a postásnak, befizeti-e csekkben a vételárat, vagy járhat a bíróságra behajtani az összeget. Arról nem is beszélve, hogy az interneten kevés az olyan technológia, amely az adatok megfelelő biztonságát, hozzáférhetlenségét garantálja.

Egy afrikai szafari hívővs éjszakáján, egy kölcsönkért laptopnal tulpánt rendelhet Hollandiából édesanyjának Sopronba – áll az IBM elektronikus kereskedelmi ajánlóiban. A hazai szakemberek azt jóslják – bár tudják, internetkultúrában jelentősen le vagynak maradv Nyugat-Európától –, hogy két-három évben belül a hazai elektronikus kereskedelem forgalma elérheti a fej-

Ám veszélyek ide vagy oda, a cégek rájöttek: a világháló kiszélesítette a potenciális vásárlók körét. Amerikában és Nyugat-Európában felbukkant az elektronikus kereskedelem, a rizikófaktorok kiküszöbölésére is találtak egy régi-új megoldást. Németországban és Angliában a bankok már korábban létrehoztak egy központi adatbázist, amely a hitelkártyaakkal visszaélt, illetve csalókat adatait tartalmazza.

A Visacard Mastercard pedig ráébredt az elektronikus kereskedelemben rejlő lehetőségre és – tartva attól, hogy elveszíti piaci pozícióit – kidolgozott egy szabványt, a Secure Electronic Transaction (SET), az úgynevezett Biztonságos Elektronikus Transzaksiót. A SET négy alapvető elvet valósít meg. Beazonosítja egymáshoz a feleket, úgy, hogy a kereskedő nem látja meg a vásárló pénzügyi adatait, a vevő sem tekinthet bele az eladó forgalmába, a bank előtt viszont a vásárlás tárgya marad ismeretlen. A SET titkosítja és hitelesíti az adatokat, üzeneteket. Egy időben íratja alá a rendeléseket, szerződéseket, és használatával a hitelesített fél bármely, SET szerint üzemelő virtuális áruházban vásárolni tud.

A gyakorlatban a vásárló besétál egy bankba, megmutatja a személyi igazolványát (ha cég, akkor a cége papírjait),

Leküzdhető akadályok

lett országokét. Az IBM-nek az elektronikus kereskedelem milliárdokat sejtető üzletét az jelenti, ha a vállalatok az egymás közötti kereskedés saját, már kiépült kommunikációs hálózataikat használják. Az e-business egyik részterülete csupán a világháló adásvétel, ám a kis és középvállalatoknak a legelérhetőbb megoldás.

kártyaszámát, s a kezébe adnak egy elektronikus pénztárcát (CD-Rom-on egy szoftvert). Majd megállapodik az ügyfél a bankkal az egyszer használatos jelszóban. Míg a kliens hazafelé sétál, a bank értesíti a nemzetközi hitelesítő szervezetet az új ügyfélről és az egyszer használatos jelszóról. A hitelesítő szervezet pedig létrehoz szervert egy helyet az új ügyfélnek. Miután a kliens hazaért, a gépére telepíti a szoftvert, majd belép a nemzetközi rendszerbe az egyszer használatos jelszával. A nemzetközi rendszer felismeri, majd a gépére installált szoftver letiltja a régi jelszót, s egyetlen generációval létrehoz két újat. Egy publikusat és egy titkosat. A publikus jelszóval az ügyfél elektronikus üzenetét olvashatja majd el, míg a titkosat pénz adhat ki, vehet fel, azaz vásárolhat, eladhat. Az elektronikus üzenetváltás biztonságát egyébként az Electronic Data Interchange (EDI) szabvány biztosítja.

A jövő elektronikus kereskedelme azonban a chipkártyák fejlődésén áll vagy bukik. Ma még ugyanis a PC-n található titkos kód a világhálón keresztül feltörhető és lehívható, ám pár év múlva már a chipeken marad. A tranzakciókhoz szükséges bizalmas adatokat nem gépre installált szoftver tárolja majd, hanem azok a kártyán fognak lapulni. A chipkártyát kell becsúsztatni a PC-be épített kártyaolvasóba, illetve a felhasználói jelszó hitelesítése után kivenni onnan.

A pénzügyek biztonságán túl a keres-

kedőknek még egy problémával számolniuk kell. Saját virtuális áruházuk kiépítése ugyanis jelentős befektetéssel jár. Számukra kezdetben az optimális megoldást az jelenti, ha induláskor nem kell külön beruházniuk, hanem számítógép-és szerverkapacitást bérelnek termékek bemutatására és értékesítésére. A hazai vállalkozások forráshiányát felmérve, és azért, hogy a leendő elektronikus kereskedelmi piacon jelentős pozícióhoz jussanak, az IBM Magyarország és az Inter-Európa Bank létrehozták közös virtuális áruházukat (www.passage.ieb.hu). Ez idén tavasszal kezdte meg működését,

ám a sors fintora: szeptembertől szünetel az értékesítés. Ekkor napvilágot látott ugyanis az új, chipkártyákat támogató SET 2.0 verzió, ez azt jelenti, a rendszert át kell állítani. Várhatóan a jövő évtől üzemel

A Magyarországon pillanatnyilag legjobbnak tartott internetes áruház a Profitrade '90 Kft. által fejlesztett és kidolgozott Virtual Shop Town. A Compairen díjat kapott program skálázhatósága gyakorlatilag korlátlan. Leírhatjuk például egy televízió több száz jellemzőjét, sőt akár komplett használati útmutatókat is közölhetünk. A megfelelő titkosítási eljárásokon túl itt is tervezik a SET 2.0-s változatának bevezetését. A szoftver a <http://shop.profitrade.hu> címen próbálható ki.

K. I.

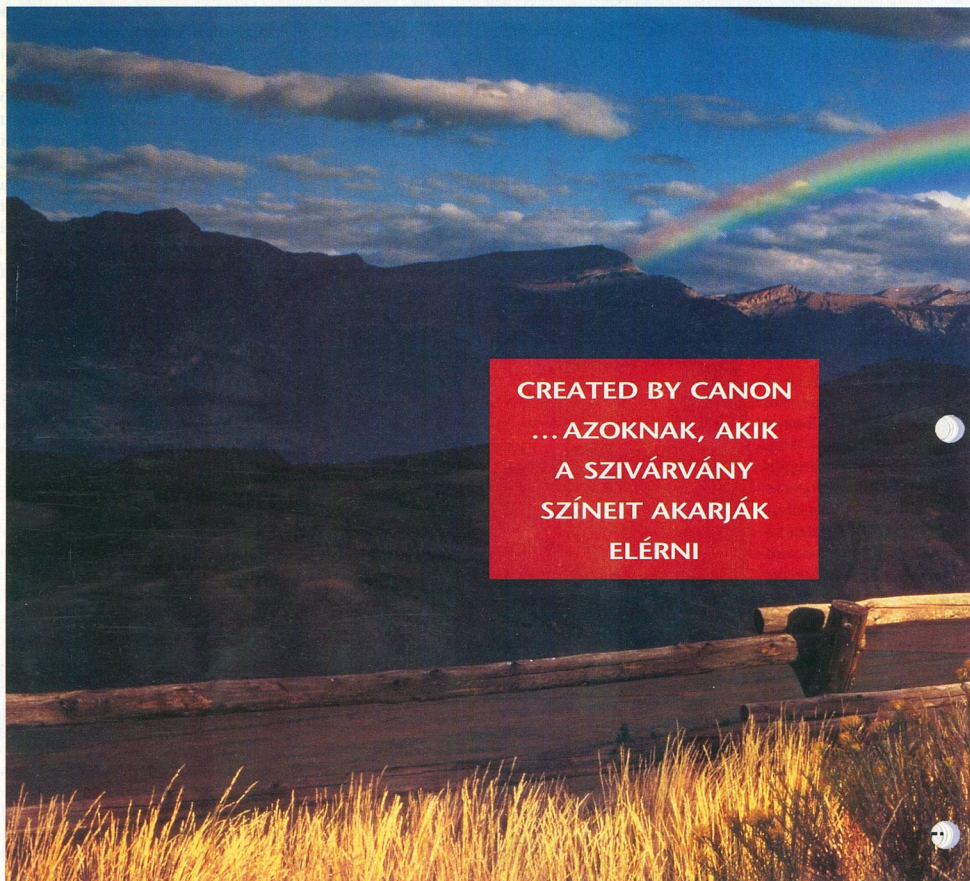
majd újra. Az áruházban portékájukkal, szolgáltatásaikkal megjelenni kívánó kereskedők körülhatárolt termékcsoporttal találkozhatnak. Az első csoport: a könyvek és a CD-k, ide sorolhatók a dobozos illetve letölthető szoftverek, katalógusból választható számítógép-alkatrészek. A második csoportba az utazási és jegyirodák tartoznak, a harmadik a márkás és minőségű termékeket (alkohol, farmer, stb.) a negyedik pedig a szolgáltatásokat tömöríti. Az áruház speciális, ötdik blokkja a nagykereskedők.

Ilyen virtuális bevásárlóközpontot ma már bárki létrehozhat. Nem kell hozzá nagy jóstehetség, hogy két-három éven belül számos SET-szabványon alapuló elektronikus áruház üzemel. Az elektronikus kereskedelem hatékonysága innen-től viszont azon múlik, mennyire könnyű rátalálni egy cég webhelyére az interneten.

Gece Mariann
(mgecs@comptech.hu)

Canon

F O T Ó M I N Ő S É G Ű

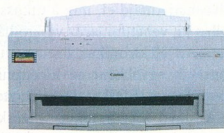
**CREATED BY CANON
... AZOKNAK, AKIK
A SZIVÁRVÁNY
SZÍNEIT AKARJÁK
ELÉRNI**

**BJC-250
KOMPAKT SZÍNES NYOMTATÓ**

**BJC-4300
SOKOLDALÚ SZÍNES NYOMTATÓ**

**BJC-4650
NAGY FORMÁTUMÚ, SZÍNES
NYOMTATÓ**

Igazán szép, eleven színeket szeretne látni kinyomtatott ábráin, fotóin? A megoldás: Canon PhotoRealism. Meg fogja győzni Önt. A Canon PhotoRealism

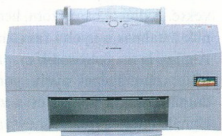
nem csupán kitűnő minőségű nyomtatási technológia, hanem igazi filozófia azok számára, akik a legjobbat akarják. Garancia arra, hogy az Ön

elképzelései mindig megvalósulnak, akár a lehetlent is valóra váltva. Borotvaélesen, gyönyörű színekben. A Canon PhotoRealism garantiálja

FaxBank: 2-333-666/1030

CANON Hungária Kft.: 1134 Budapest XIII., Váci út 37. Tel.: (1) 465 8020 Fax: (1) 350 4080

NYOMTATÁS

BJC-7000
NAGY TELJESÍTMÉNYŰ,
PROFESSZIONÁLIS NYOMTATÓ

a fotóminőségű nyomtatást mindegyik
a. Canon Bubble Jet nyomtatóval. Így Ön
n. bármelyiket válassza is, a Canon foto-
a. realisztikus nyomtatási technológiája

egészen egyedülállóvá teszi majd
dokumentumait. Összetéveszthetetlen-
né, felülmúlhatatlanná. Minden nyomat
olyan lesz, mint egy fénykép, egy

pillanatfelvétel, a természet eredeti
színeiben tündökölve. Ez az igazán
fotorealisztikus nyomtató...

A nyelv tisztul – legalábbis bízom benne

Grétsy László a számítógépről és a magyartisztulásról

– Készültem! – fogad a népszerű nyelvész. Asztalán sorakoznak a nyelvtudomány és a számítástechnika kapcsolatáról szóló dokumentumok, bizonyítván, hogy a felhasználásban a nyelvészek az elsők között voltak. Magánember-

– Végre nyugdíjas lettem – mondja Grétsy László, akit több mint 40 éves kimagasló munkásságáért nemrég a Magyar Köztársasági Érdemrenddel tüntettek ki. – Az ELTE Tanárképző Főiskolai Karán a tanszék vezetését megfelelő utód, Adamikné dr. Jászó Anna vette át.

– Kevés derűs nyugdíjassal lehet találkozni manapság. Tanár úr mintha még fiatalabb és aktívabb lenne. Mi az oka?

– Mostantól eggyel kevesebb tényért kell forgatnom. Természetesen továbbra is ellátom feladataimat a szakmai tevékenységemben, mint az MTA Nyelvtudományi Szakbizottságának titkára, az Anyanyelvpolók Szövetségének elnöke, az Édes Anyanyelvünk folyóirat kiadója és a feladatok szerkesztője. Folytatom a munkát több lap szerkesztői tevékenységében, rádió- és televízióműsorok szakértőjeként is. Ez nem funkcióhalmozás, hiszen szerencsére ugyanaz a munkám, mint ami a szenvedélyem, ha úgy tetszik a hobbim. Remélem, hogy ebben a viszonylagos nyugalomban sor kerül a számítógéppel való személyes találkozásomra is, amire évek óta készülök.

– Hogyhogy most? Már több mint egy évtizede leírta, hogy a számítógép a jövő, sőt a jelen is.

– Valóban, 1986-ban az Anyanyelvünk és a számítógép című publikációban szövegtük le a szerzőtársammal: „Úgy gon-

doljuk, hogy a számítógépeknek és általában a számítógépesítésnek robbanásszerű elterjedése azon ritka események egyike az emberiség történetében, amikor egy technika, egy technológia átszövi az egész társadalmat.” A nyelvészek az elsők között voltak a felhasználásban. 1969-ben jelent meg Papp Ferenc akadémikus szerkesztésében a szövegmutató szótár, amely az 58 ezer 323 önálló szócikként kezelhető magyar szót dolgozta fel; a hétköznapi Magyar nyelv értelmező szótára kiegészítéséként. Ilyesmit csak számítógép segítségével lehetett megoldani, körülbelül azóta tudjuk, hogy csodálatos dolog ez a nyelvtudomány számára. Magánemberként, itt-hon dolgozva azonban másként jelentkezik nekem a számítástechnika. Ezentúl nem lesz ügyes titkárnóm, és szeretnék a magam lábára állni. Még nincs saját számítógépem, de hamarosan lesz.

– Tudatos előkészületek nyomait látom az otthonában. Mintha máris szeretné az „új lakót”.

– Az elsőt PC-könyvet három éve megvettem. Tanulmányoztam az ajándékba kapott „Word '97 6x6 órában” című

resztlányom lepett meg. A család – gyerekeim, unokáim – összefogott, és segítenek mindent beszerezni: a megfelelő alaplapot, a szükséges processzort, floppymeghajtót, winchestert és printert. Szóval „meg lesz ez tanuló” – mosolyog Grétsy László.

– Tényleg, egy szóba vagy kétlen írjam ezt a kifejezést: „floppy meghajtó”? Mi a véleménye a számítógépes nyelvészetről?

– Írjuk egybe. Fontosnak tartom, hogy ez a sajtós nyelv ne maradjon teljesen idegen. Amit lehet, azt magyartítsuk, amit egyelőre nem lehet, azt próbáljuk befognadni, beemelni a nyelvbe, és magyarosan írni. Ezzel minden nemzet megpróbálkozik. Egy német kutató, Dieter Zimmer 1995-ben végzett érdekes kísérletet: hét nyelvben – sajnos a magyarban nem – vizsgálta, hogy a leglényegesebb 60 számítógépes műszóból mennyit fordítottak le saját nyelvükre a különböző országok. Az élen a franciák állnak 82 százalékkal, közel áll a nyolcvanhoz a spanyol és a svéd, a holland arány 68, a dán 59, az olasz 58, és a sor

ként most kezd majd számítógéppel dolgozni, ezért gondosan őrizi a Computer Technika számára hasznos példányait. Együttal javasolja, magazinunk címe Komputertechnika legyen – k-val és egybeírva.

hasznos kiadványt is. Van már egyértelműségem, ezzel a színes és kedves darabbal kis ke-

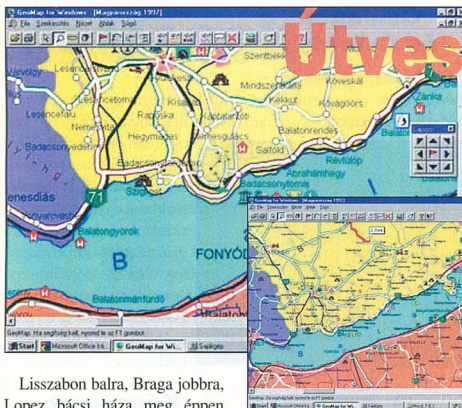
végén „kullognak” a németek 50 százalékkal.

– Mennyire taksálná a magyar arányt?

– Szerintem az 50 százalékot sem érné el. Remélem, hogy tíz év múlva már nem így lesz, de most még vannak értelmezési zavarok is. Például a „fáj!” – az állomány szó nem fedi teljesen az értelmét. Vagy itt van a „help”. E címszó mellé a segítség és a súgó egyaránt odakerül abban az angol-magyar informatikai szótárban, amely Kis Ádám irányításával készül, magam pedig az MTA által kijelölt szakreferense vagyok. Álláspontunk az, hogy majd eldől, befogadja-e a közszokás a magyar kifejezéseket. Sem erőszakolni, sem törvénybe iktatni nem kell az ilyesmit, viszont szükség van a meggyőző szóra, a jó és használható kézikönyvekre. A diákokban bízom, benünk hatalmas a nyelvi fantáziája. Amúgy is magyarosodik magától a számítógépes nyelv, gondoljunk csak a honlap és a világháló elterjedésére. Az évszázadok során volt erre már sok példa, az iberizhor, a dózsi, a hóentráger, a fuszekli és a stelaizi is eltűnt, mert kínálkozott helyettük megfelelőbb magyar szó. A nyelv tisztul, én legalábbis bízom benne, hogy a számítógépes műszavakkal szintén ez történik. Ugye nem felejté el, hogy a Computer Technika cím helyett jó lenne Komputertechnika?...

Hámory Gabriella

Útvesztőben

Lisszabon balra, Braga jobbra, Lopez bácsi háza meg éppen előttünk. Most aztán igazán jó lenne tudni, hogyan is fogunk eljutni Portóba, annál is inkább, mivel a nyaralásból már csak három nap van hátra... hiába próbálunk az őslakosoktól szót érteni, ez az átkozott Lopez és családja az istennek sem hajlandó megérteni, mit is szeretnénk tőle.

Minden bizonnyal sokan voltak már hasonló helyzetben, amikor áhított úti célunkat helyismeret hiányában képtelenek vagyunk elérni. De semmi pánik, néhány év óta már azok is biztonságosan utazhatnak külföldre, akiknek még arról sincs halvány fogalmuk, hogy Sopron az ország keleti vagy nyugati részén van-e. Ez hogyan lehetséges? Okos cégek kitalálták a tájékoztató utazó számára az autós úttervező programokat. Ahhoz persze, hogy használni is tudjuk ezeket a szoftvereket, rendelkezniük kell néhány alapvető feltétellel. Először is nem árt, ha van otthon számítógépünk. A tervezés előtt azt is érdemes végiggondolni, hány napunk van a pihenésre, és ebből mennyit szeretnénk utazással tölteni. Végezetül, ha lehetséges, dolgozzunk ki úgynevezett alternatív lehetőségeket is, mert ugye az ördög nem alszik, és komoly probléma esetén nem árt, ha a tarsolyunkban van egy-két kerülő útvonal is.

Aki mindezen kritériumoknak megfelel, bátran lelülhet a képernyő elé és elkezdheti megtervezni az útvonalat. Legjobb tudomásom szerint ma Magyarországon pillanatnyilag kétféle – használható – program kapható, és

más-más szolgáltatással egyeznek megukhoz édesgetni a leendő vásárlót. A legjobbnak tartott Európa '98 CD-atlasz az öreg kontinens nyomeit is tartalmazza, ahol nemhogy a térképész, de még a madár sem nagyon jár. A Cyberstone Entertainment Kft. által forgalmazott szoftvernek elég megadunk a kiindulási és a végpontot, továbbá azt, hogy útközben hol szeretnénk megállni. Ezután a program néhány szempillantás alatt meghatározza az optimális útvonalat, sőt, ha úgy akarjuk, alternatív megoldásokat is javasol. Annak érdekében, hogy még véletlenül se tévedjünk el, a teljes útvonalról szóló információ tartalmazza az utak nevét, számozását, a kereszteződések számát és – autópályá esetében – a kijáratokat, az útvonal kilométer szerinti hosszát, sőt még az egyes helyek és lehatók közti távolságot is. Dolgunk mindössze annyi, hogy kövessük az előre meghatározott útvonalat.

Szándékosan nem említettük az autógyárak saját fejlesztésében készült úttervező programokat, mivel a hasonlóság mindössze annyi a két említett programmal, hogy ezek is CD-lemezen kaphatók. Az autókba szánt digitális térképek ugyanis kizárólag műholdas navigációs rendszerrel (GPS) felszerelt gépkocsiban használhatók. A vezető dolga ebben az esetben annyi, hogy a lemezt behelyezi a leolvasóba, megadja tartózkodásának és úti céljának helyét, majd kényelmesen hátrahátrólva követi a rendszer által szóban (!) adott utasításokat. A úttervező programokkal szemben az autós útvonal- és helymeghatározók képesek a vezetőt figyelmeztetni a torlódásokra, balesetekre, és kívánságra azonnali kerületűt is javasolnak. Persze ehhez a kényelemhez egy olyan autóra van szükség, amely tartalmazza a navigációs rendszert. Pillanatnyilag azonban az országban semmi értelme a GPS használatának, mivel még ilyen jellegű térkép egyáltalán nem létezik Magyarországról.

Ha mindez nem elég számunkra, és vizuálisan is szeretnénk látni utazásunk vonalát, akkor kiválszthatjuk, hogy milyen részletességgel szeretnénk látni a térképet. Ha esetleg abszolúte rövidlátók lennénk, akkor használhatjuk a nagyítást is, amelynek segítségével (kis túlzással) még az utak, hidak, alagutak minőségét is megvizsgálhatjuk. Ha mindezzel megvolnánk, indulhatunk is.

A Magyarországot felfedezni vágyó turistákra gondolva a Vision-X és a Cartographia Rt. éppen néhány héttel ezelőtt jelentette meg saját úttervező programját Magyarország CD-Atlasz néven. Hasonlóan az előzőhöz ez is minden lényeges információval rendelkezik, de ez a tudás kizárólag az ország határain belülre korlátozódik. Az ország helyeit, domborzati térképét és az útvonalakat viszont még részletesebben tartalmazza, mint a konkurencia terméke. Természetesen itt is van lehetőség vizuális megjelenítésre, a települések részletes vizsgálatára, sőt még körülbelül üzemanyag-kalkulációra is vállalkozhatunk. Aki tehát kizárólag az országon belülre korlátozza utazásait, annak mindenképpen érdemes beszereznie az említett programot.

K. I.
(icc@comptech.hu)

S.O.S.? SMS!

Most már tudható, mikor is lesz jó dolga hazánkban betegnek, orvosnak egyaránt: ha majd minden háziorvos, szakrendelő, kórház, klinika, diagnosztikai központ egyetlen számítógépes hálózaton működik. Tulajdonképpen bármely pillanatban válóra válhat ez a rendkívül egyszerű hálózat, ugyanis az SMS, a világ legnagyobb számítógépes egészségügyi rendszereket fejlesztő rendszerháza, amely 1992 óta nálunk is jelen van, már rég elkészítette a szoftveres hátteret – a világ gazdagabb felében már működik is. Csupán pénzkérdés, hogy a hálózat, továbbá az SMS friss fejlesztésű mobil adatgyűjtő rendszer mikor kezd el működni a hazai kórházakban. Ez utóbbról csak annyit: természetny (palmtop) komputer, amelyben rögzíthető például a vizitek alkalmával elhangzó minden osztályos- vagy főorvosi, professzori utasítás, vagy a betegágnál végzett vizsgálatok eredménye. A palmtopból később adatok „átszivattyúzóhatók” a kórházi számítógépes hálózatba, adatbankba.

Az SMS minap tartott szakmai napján a riasztócsengőt is megszólaltatták, hogy kiközökentsék az egészségügyi vezetést a 2000. év iránti közönyéből és értetlenségéből. A probléma gyakorlatilag az összes olyan orvostechnikai berendezést érinti, amely számítógéppel működik. Kis híján mindet! Az SMS "2000-tűrő" megoldásokat kínál, és miután az egész egészségügyet (a gyógyítást és az adminisztrációt egyaránt) érinti, senki sem hívatkozhat arra, hogy nincs rá pénz.

A reményesen bővülő SMS kórházi projektek újabb fejezete is elkezdődött azáltal, hogy megkezdte Windows NT operációs rendszer alá telepíteni az alapvetően Unix hálózati rendszeren működő SMS-szoftvereket. Két vidéki kórház nagyon kedvező tapasztalatai a folytatásra sarkallják az egészségügyi informatikusokat.

K. L.

A végén a poén

Nyolcan a félszázból

Az itt olvasható pályamunkával lezárult a nyári cikkpályázatra érkezett, és általunk legjobbnak tartott nyolc frászt közlő sorozatunk. Mint azt a pályázatok értékelésekor közöltük (Computer Technika 27. szám, szeptember 8.), harmincnál több szerző félszáz frással jelentkezett. Valamennyi érdekes volt, de mégiscsak választani kellett közülük, így maradt – helyezési sorrend nélkül – nyolc. A végére hagyjuk ezt a verset, kicsit poénnak, kicsit elgondolkodtatónak szánva, miként azt a szerző is tette.

Aprópó, szerzők! Azt ígértük, hogy a legjobb frások beküldői külső munkatársaink lehetnek, s ezt tartjuk is. Találkozhattak más a lapban új nevekkal, és remélhetőleg mind többen vállalkoznak majd írásra. A sorozat tehát lezárult, de a jövőben is szívesen fogadjuk a számítástechnika iránt érdeklődő és jó fráskészséggel rendelkező olvasóink cikkeit.

S. F.

A meggy, a meggy

Szrácok, ültök az internet küszöbén mint a sülttök bántultok szírkés fényben mint aludtet az éjben a világban a semmi hódít? a meggy meg a fán aszalódik!

Nézzetek szét magatok körül cseppet mind avégett mi dolgokat lenne itt s ézezni: az új avít a semmittevéés egyre hódít! a meggy meg a fán aszalódik.

Az értékek pazarló voltát látni mily nagy vétek a termőág virágozott s legyen gyümölese áldott

s tudjátok, mennyire jó itt? ha a fán a meggy aszalódik?

Távol hogyan miként él s mit gagyog s miként rogygan az emberi létezés de nem játszhatok ámulósdít ha a fán a meggy aszalódik.

Mind, kik ültök az internet küszöbén mint a sülttök legyetek teremtoők éljetek az időnek s semmit időnként elzárni tanuljatok meg fára mászni...

Szántai Sándor

Csillagok és Cybridek

Úgy látszik, a manapság szérenyen csak emberszimulátornak nevezett játékok reneszán-

szukat élék. Néhány hónappal ezelőtt jelent meg az Unreal, már itt kopogtat az ajtónkon a Sin, de máris egy újabb 1st person shooter – ahogyan az okosok mondják – szimulációrt adhatunk hírt. Ha a Sierra megtartja ígérését, még az idén megismerkedhetünk a StarSiege Tribesszal. Az első pletykák szerint a fent említett programokhoz képest sokban más, például tucatnyi járművet vezethetünk, mindezt elképesztően élethű világban, sőt ha minden igaz, még repülhetünk is, ha a kedvünk úgy tartja. A sztori szerint ezer évvel a cybridek – halvány fogalmam sincs róla, kik ők – bukása után az emberi faj végleg meghódítja a galaxist. A városok és települések azonban szinte teljességgel elszigetelődtek egymástól. Bizonyos helyeken óskori körülmények között élnek, máshol viszont már az időben utazgatnak a polgárok. Ezeknek a hatalmas ellentéteknek meg is lesz az eredményük... a konfliktus elkerülhetetlen.

Játék

Hát ennyit a történetről. A szolgáltatásokra sem lehet panasza, a megszokottakon túl Multiplayer üzemmódban akár harmincen is játszhatunk, ami ugye nem csekély szám. A fegyverválaszték gyakorlatilag kimeríthetetlen, van itt speciális gép-ágyú, lézer, nindzsacsillagokak kilövő puska és miegyéb. Készüljete, harcosok!

Készülget a Diablo II

Ha valaki hallott már a Diablóról, esetleg játszott is vele, az most nagyon figyeljen. (Aki még nem ismeri Blizzard-ék üdvösköj-ét, gyorsan kezdjen megbáratkozni vele.) A legfrissebb hírek szerint a félj kész Diablo II támogatni fogja a 3DFX-es effekteket (fények, kód, tűz), de a játék maga mégsem lesz 3D-s. (Hogy is van ez?) Az is most került napvilágra, hogy a választható karak-

terek között feltűnik a jól ismert Paladin és Sorceress is. A szereplők már-már a mesterséges intelligenciával felérő külön személyiségek lesznek. A Diablo II-re még legjobb esetben is legkevesebb öt hónapot kell várni.

Ralizás McRae-módra

Az autószimulátorok szerelmesei sem fognak unatkozni a következő hetekben. A témában szinte királynak számító Code-masters cég, újabb gyöngyszemet alkotott. A híres raliversenyzőről, Colin McRae-ről elnevezett prog-

AGFA Agfa

A tökéletes kép

Digitális fényképezőgépek Szkennerok

3x2 Zoom, 1600x1200 képpont
Elforgatható objektív
Csereilhő memóriakártya
Akkuszellet-gyorstöltő

Disztribúció:
Budapest:
1. ker. Átilla út 133.
Telefon/Fax: 212-1008
Győr, Tihanyi A. út 2.
Telefon/Fax: (96) 502-200

VARANUS COMPUTER

1027 Budapest, Bokor ú. 8-11.
Tel.: 388-1240, 388-1241, Fax: 333-3666/1641
web: www.varanus.hu

Azonnal elvihető konfigurációk 1+2 év garanciával!

SLAVE: IBM 233 MK, 16MB SD, 13 GB 54.500 Ft
MASTER: NTEL 233 MAX, 64 MB SD, 25 QHDD, VIERGE 4MB VGA, 32xCD, SB16 **107.800 Ft**

EMPEROR: ASUS BX, 266 KLAMATH, 128 MB SD, 52 QHDD, VPER VGA 32xCD, AMES 190.130 Ft

Részletesebb árak lehetőségei!

AKCIÓ!

MULTIMEDIA PACK:
Hardisk: AVIS 64 & 200 Ft
CD-ROM Drive 32x Creative 11.200 Ft
Hangkártya: SOUN D Diamond 6.000 Ft
EGYÜTT CSAK: 26.900 Ft

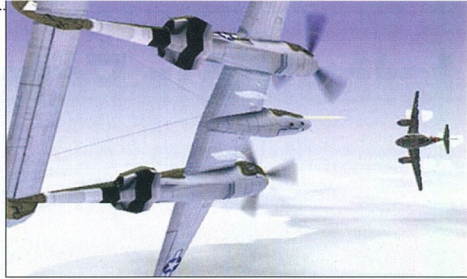
Az árak az ÁFA-t nem tartalmazzák!
FIVELENT!

A hirdetésre hivatkozónak 1998 november 30-ig
(2x egyenlőtlen adak)

előzetesek

ramban nem egyszerű száguldozásról van szó. Nagyon is okosnak és profinak kell lennünk, hogy az új-zélandi, görögországi, Monte Carló-i, ausztráliai, svédországi, korzikai, indonéziai és angolai pályákat sikerrel teljesíthessük. Először is nem azt élvezgetnünk a McRae-féle gyorsaltalpaló iskolát, ahol megtanulhatjuk, mi is a kiváló startolás, kézi-fékes forduló, de arra is választ kapunk, mire figyeljünk éjszakai vezetés közben. A pályák hat szakaszból állnak, ahhoz, hogy más pályákra is továbbléphetünk, az utolsó szakasz után minden eset-

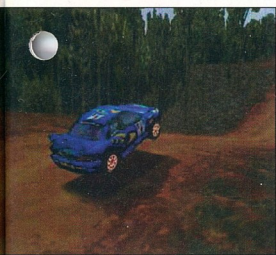
ket kell teljesítenünk, mindezt egy dupla szárnyú gép botkormánya mögül. A játék nehézségére jellemző, hogy az első órában képtelen voltam normálisan irányítani – egyenesben tartani a gépet, leszállni. Vérébeli szimuláció. Természetesen lehetőségünk van saját küldetés tervezésére is, sőt csak úgy rep-

kedhetünk is a vakvilágba. Mindezt 3D-ben. A játék hangulata nagyon eredeti, a menü

zeneje igazi 40-es évekbeli slágerparádé.

K. I.

ben benne kell lennünk az első hatban. Aki azt hinné, hogy ennél semmi sem lehet könnyebb, annak érdemes tudni, nincs két egyforma pálya. Minden helyszín más-más vezetési stílust igényel, tehát nem elég, ha az elsőt megtanuljuk, a következőn ugyanis – szó szerint – felhajtunk arra a bizonyos fára. Na, azért nem kell nagyon megijedni, munkánkban segítségünkre van a másodpilóta, aki a pocsyólyáktól kezdve a hajtókanyarokon át az útkádályokig szinte mindenre felhívja a figyelmünket. Csak győzzük hallgatni kétszáz tempónál...

Világháborús szimulátor

Vezetetül egy kis kedvcsináló a második világháború kutatóinak. Az Electronic Arts kiadásában hamarosan megjelenik a World War II Fighters. (Az érdeklődők a Compfaires már ki is próbálhatták.) Ténnyelőlön nagyon „egyszerű”: Az előre megtervezett küldetésé-

Egy biztonságos befektetési ajánlat a notebook világpiac vezetőjétől!

**TEGYE PENZÉT
A LÉGBIZTONSÁGOSABB HELYRE**

Vagyis számoljon a Toshibaival!

Az elmúlt, immár 12 év tapasztalata alapján állíthatjuk, hogy mi megtaláltuk az Ön számára legbiztonságosabb befektetést. Technológiai újításaink minőségét gyakran próbálták utánozni, de a Toshiba utolérnie senkinek sem sikerült. A kiváló minőségnek ára van, amit meg kell fizetni. De a Toshiba Satellite 4000CS szakit ezzel a hagyománnyal. Mostantól a csúskategória alsó kategóriába tartozó notebook árérték arányú. Betétként egy 233 MHz Intel Pentium® II processzort, egy 4,1 GB-os merevlemezét valamint 32 MB SDRAM-ot helyeztünk el a gépben, így a kellező kamat is kényelmesen elfér a gép „széfjében”.

Az integrált Floppy- és CD-ROM meghajtó pedig biztosítja, hogy Toshibaja mindenhol megőrizze értékét. Kérjen további információt notebookjainkról az alábbi címeken:

In Touch with Tomorrow
TOSHIBA

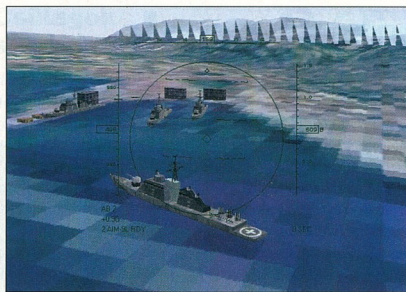
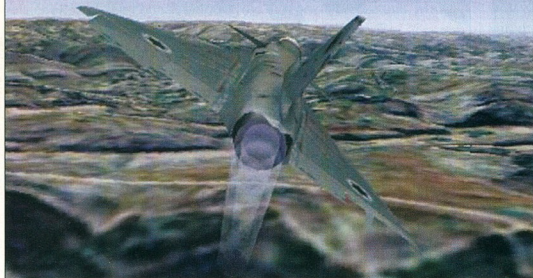
Disztribútor és márkaszerviz:
TECHNORADE INFORMATIKAI RT.

1154 Budapest, Szerencs u. 202. • Telefon: 410-5987

Szub-Disztribútor:
HRP HUNGARY KFT.

1133 Budapest, Véső u. 5-7. • Telefon: 452-4600

Israeli Air Force

Ötvenéves az izraeli légierő, a világ egyik legképzettebb légierője, s ebből az alkalmából jelentette meg a Jane's hasonló nevű játékát.

vásárolni az addig csak átalakított mezőgazdasági gépekből álló légierő számára. Erre lehetőségük az akkoriban még barátinak számító Csehszlovákiától volt, ahonnan szétzerelt állapotban, bedobozolva, licenelt Messerschmidteket vásároltak. Ezek azonnal bevetésre is kerültek a függetlenségi háborúban, az egyiptomi, szíriai és a jordániai légi-

A hogy közeledik a karácsony, úgy növekszik a piacra kerülő repülőgépszimulátorok száma.

Ezek a játékok lefedik a világ összes olyan korszakát, amelyben emberek a levegőbe emelkedtek repülőgépszerű tárgyakkal, hogy azt más repülő és nem repülő tárgyak ellen felhasználják. Így terítékre kerül az első és a második világháború repülőgépparkja, valamint napjaink gépsodát is a levegőbe emelhetjük, vagy a földhöz vágthatjuk, tudásunktól és szándékainktól függően. A Jane's Combat Simulation Israeli Air Force című játéka több szempontból is kiemelkedik ezek közül.

Először is részt vehetünk történelmi hadjáratokban, valamint olyanokban is, melyek a feltételezések alapján bármikor bekövetkezhetnek a térségben. Másodsorú kilenc, viselkedésében meglehetősen különböző gép felkérébe illeszünk be. Ebbe a kilencbe beleszámítottam a csak több játékos módban repülhető MIG 23-asokat és 29-eseket is. Ezen felül végre nem csak egyszerű grafika a kabinszelvény, hanem a gombokat is nyomogathatjuk rajta (szükség is lesz rá).

Israel nagyon korán felismerte, hogy a modern hadviselésben milyen szerepet játszik egy erős légierő. Ez azt jelentette, hogy 1948-ban, közvetlenül a független zsidó állam megalakulása után elkezdtek gépeket

és szárazföldi erő ellen. A későbbiekben az IAF vásárolt Mirage III-akat Franciaországtól (addig, amíg a franciák embargót nem hirdettek a fegyverellátásokra, mert megijedtek az olajban gazdag arab országok válaszlépéseitől), F-4-eseket, F-15-ösöket és F-16-osokat az Egyesült Államoktól. Jelenleg saját fejlesztésű gépek (például F-4 2000) is vannak csatarendben ezek mellett. A játékban repülhető típusok a már említett multiplayerben használható MIG-eken kívül: Mirage, Kfir, F-4E, F-4 2000, F-15, F-16 és Lavi ATF 8a. A játék training részében mindegyik típus lehetőségünk van megismerni, illetve repülési tulajdonságaikat, felfegyverezhetőségüket megtanulni.

Ezek után választhatunk, hogy azonnali akcióbba kezdünk, aminek itt a neve Scramble, illetve egy teljes hadjáratot akarunk végigküzdeni. Az instant akciók között elég

változatos küldetések szerepelnek, mint például: atomerőművet megtámadni készülő terroristák eltávolítása a veszélyes övezetből, vagy izraeli vizeken haladó idegen hajók megsemmisítése, és még hosszan sorolhatnánk. Ha a hadjáratokat választjuk, akkor történelmi és fikciós hadjáratokban szerepelhetünk. A történelmiekben bármilyen csatát, bármilyen sorrendben teljesíthetünk, a fikciósokban csak egy küldetés befejezése után kaphatjuk meg a következőt. A fikciós harcok három fronton zajlanak, az iraki, a szíriai és a libanoni erők ellen. A történelmi csaták három megtörtént hadjáratot dolgoznak fel. Az első a hatnapos háború, amelyben a Sínai-félsziget és a Golan-fennsík izraeli kézre került. A második a Yom Kippur-i háború, amelyben az izraeli légi- és száraz-

földi erők az első 24 órában közel ötszáz ellenséges harci járművet tettek harcképtelenné. Az utolsó a libanoni háború, amely többek között amiatt robbant ki, mert a PFSZ terroristáinak megsejgítésére (akik libanoni területekről lődöztek izraeli településeket) a szíriai hadsereg

SAM site-okat telepített libanoni területekre. Ebben a csapatban az izraeli légierő fejlettségére a legjellemzőbb, hogy egyetlen gépet vagy pilótát sem vesztek ez az időszak alatt.

Ha nem vagyunk elégedettek a játékhöz adott küldetésekkel, akkor készíthetünk mi magunk is a mellékelt editor segítségével. Ezeket a küldetéseket akár többjátékos üzemmódban is kipróbálhatjuk, aminek még nagyon előnyös tulajdonsága, hogy nem csak egymás ellen nyomulhatunk, hanem kooperatív módon segíthetjük is egymást, más csoportok ellenében.

A játék megjelenítésének természetesen alapfeltétele volt az, hogy a talaj textúráját műholdas felvételek alapján készítették. Ez sajnos a legcsúnyább része a játéknak, mert ha közel megyünk a talajhoz, akkor hatalmas pixelek virítanak alattunk (egy pixel mérete 1 méterszer 1 méter, méretarányosan). Persze ezt nem mindig van időnk nézegetni, és egyébként is az esetek többségében megfelelő magasságban fogunk repkedni, hogy ez ne tűnjön fel. A tereptárgyak és földi járművek kidolgozottsága nem hagy kívánnivalót maga után, mint ahogyan a gépek kinézete sem.

Ha a gépünk teljesítménye nem megfelelő a játékhöz, akkor azt is beállíthatjuk, hogy a program ne jelenítse meg a gépre felhelyezett fegyvereket sem. Persze 3D kártya ajánlott, de nem kötelező, a gép processzora pedig legalább 200 Mhz-en ketyegjen, és ismerje az MMX utasításokat. Ezenkívül 32 mega RAM az, amit még minimum fogyaszt a megfelelő sebesség érdekében. A játékot igazán a valódi szimulátorrajongóknak ajánlom, mert ez nem olyan egyszerű akciójáték, mint például az F22-Lighting volt annak idején. Magyarul a kézikönyv teljes átvizsgálása nélkül esélyünk sem lehet más gépek ellen, maximum szerezcséknak.

Bónuszként a játékhöz kapunk egy CD-t, ami az izraeli légierő elmúlt 50 évét dolgozza fel, képekkel, videobetétekkel illusztrálva, valamint egy kvízzjátékkal.

Dusa Gábor

(gabord@freemail.c3.hu)

Egyedül a gép ellen

Az előző számban a csapatjátékokat igyekeztünk bemutatni. Az alábbi írásban pedig az egyéni sportjátékokat járjuk körül. Első krétikaként megállapíthatjuk, e téren koránt sincsenek elkenyészette a játékosok.

Már a számítástechnika őskorában szerettek volna olyan játékokat is létrehozni a programozók, amelyek nem egy csapat, hanem az egyén teljesítményét igyekeztek bemutatni. A Commodore-os, Amiga-s korszakban ez kevés eredménnyel járt, és a PC-k világában is éveket kellett várni amíg az első valamirevaló program megjelent. Ez volt a Sierra által kiadott Summer- és Winter Games. Mint a nevekből is kitalálható, a téli és nyári olimpia PC-s változatáról van szó. Szerény véleményem szerint ez a két játék a mai napig megállná a helyét bármelyik hasonló jellegű programmal szemben.

A Nyári Olimpiában a sikfutásban kívül akadályfutásra, lovaglásra, díjugratásra, súlylökésre, és rúdugrásra volt lehetőségünk. Természetesen mindent pontosztak és mértek, és – ugyanúgy, mint a valóságban – ha valamelyik számot szint alatt teljesítettük, komoly gondban voltunk. Akár több helyen is lejjebb csúszhattunk a rangsorban. A Téli Olimpiában szánkó, sifutás, síugrás, lesiklás, műlesiklás és a biatlon várt ránk. Természetesen itt is nagyon össze kellett kapnunk magunkat, ha megfelelő eredményeket akartunk produkálni. A lényeg mégis az izgalomban és a hangulatban volt. Emlékszem éjszakákra, amikor tanulás helyett a haverokkal egymást próbáltuk túlszámolni a síugrásban, vagy fogadásokat kötöttünk, hogy a biatlonban ki fog többet hibázni. Az első pedig joggal büszkélkedhetett eredményével, mert az valóban az ő ügyességének volt köszönhető.

Hasonlóan kivételes játék az Electronic Arts Triple Play sorozata, amelynek első darabja 1995-ben jelent meg, a legújabb rész – Triple Play '99 – pedig éppen a napokban került a boltokba. Ha valaki nem ismeri a játékot, de szereti és ismeri az amerikaiak nemzeti sportját, a baseballt, az máris rohan-

jon az első útjába eső boltba. A TP ugyanis egy rendkívül jól ismerült és kivitelezett baseballjáték, ahol a dobó- és ütőjátékos, sőt bizonyos mértékig az edző szerepébe is beleelhetjük magunkat.

Mondanom sem kell, hogy a program az USA-ban – az NHL és az NBA mellett – a legnépszerűbb sportjátékok közé tartozik. Pedig nem egy könnyen játszható játékról van szó, már ahhoz is hatalmas ügyesség kell, hogy a nemritkán 200-zal százulódó labdát eltaláljuk. És akkor még nem is említettem az elütés szögét, irányát, gyorsaságát. Találkozom már olyan játékosokkal, akinek a sorozat minden darabja megvan, de még csak ötször sikerült hazafutást (ezt akkor mondják, hogy ha az ütőjátékos a bázisok érintésével egy teljes körű fut) elérnie. (Mellesleg az illető beceneve kétbalkezes.) Sokan így vannak ezzel, mégis hihetetlen kitartással próbálkoznak, hiszen nincs annál felemelőbb dolog, amikor a hetvenezres stadion felállva éljenz.

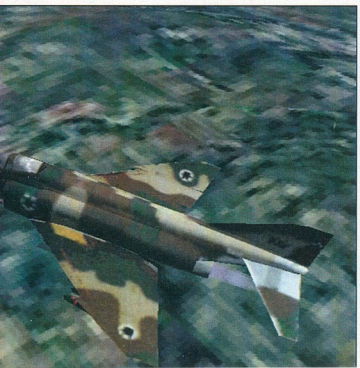
A teniszjátékok esetében már beszélhetünk választékról, talán nincs is olyan év amikor legalább egy teniszprogram ne jelenne meg. Ahelyett, hogy felsorolászerűen megemlíteném az összes valamirevaló programot, mindössze kettőre hívnám fel a figyelmet. Az egyik a Roland Garros, mondanom sem kell, hogy az egyik legjelentősebb teniszverseny, a Francia Nyílt Teniszbajnokság számítógépes változatáról van szó, a másik pedig a Game Net and Match, amely nyár végén került a boltok polcaira. Mindkét játékban szenzációs hangulatú meccsekre van lehetőség. Igaz, a Roland Garros egy kicsit nehéz, de a látvány kárpótol mindenért. A játékosok kidolgozottsága tőkéletes, a mozdulatok élethűek, a közönség felhűrdülése pedig igazi jutalom egy bravúros labdamenet végén. A Game Net and Match különlegessége, hogy helyi hálózatban (Lan) és interneten keresztül is játszható. Így ha kedvünk tartja, akár „nyílt” bajnokságot is játszhatunk.

Úgy gondolom, bármilyen játékról legyen is szó, a legfontosabb az ügyességén túl, a szórakozás és a motiváció, hiszen ha csak egy gyerek is a sportolást választja a csavargás és a verekedés helyett, már megérte ilyen jellegű programokat készíteni.

Minisorozatunk utolsó részében a „kedvelt-utált” golfjátékokkal foglalkozunk, különös tekintettel az elmúlt három év termésére. Így is van legalább tizenöt, úgyhogy semmi pánik.

K. I.

(ice@comptech.hu)

Egy lemezmásoló vallomása

Amióta hazánkban a játékszoftverek is CD-n kaphatóak, meglepő módon megszaporodtak a lemezírással foglalkozó műhelyek és vállalkozások. Arról már nem is beszélve, hogy országsszerte legalább száz „egyéni vállalkozó” van, aki feketén másol lemezeket. La-punknak egy ilyen „vállalkozót” sikerült megszólaltatnia.

A 30 éves András 1993 végén kezdett lemezmásolással foglalkozni, igaz, akkor még eszébe sem jutott, hogy tevékenységét illegális módon űzze. Először azt találta ki, hogy az aktuális diszkó-, rock- és egyéb slágerekből válogatást készítenek, és a kész anyagot 1500 forintos darabáron értékesítik.

De mint tudjuk, semmi sem indul könnyen: először is egy 2-szeres CD-író ára ebben az időben 7-800 ezer forint között mozgott, a nyers lemezeket pedig 1500 forintért lehetett megvásárolni. András te-

hát egyből el is felejtette, hogy egy komplett CD-t másfél ezer forintért kínáljon a vásárlóknak. Ennek ellenére hősünk belevágott a vállalkozásba, el is költött gyorsan mintegy 800 ezer forintot. Az első két évben nem addótt igazán komoly munka, mivel akkoriban csak néhány száz CD-olvasóval ellátott gép volt az országban.

A robbanás 1996 karácsonya után következett be, mivel ekkorra a CD-olvasók árai elfogadható szintre kerültek, és nagyon sok szülő ezzel ajándékozta meg gyermekét. Ekkor indult be az üzlet. Mára egy „kicsit” kinőtte magát András cége, nem egy CD-íróval dolgozik, hanem egyszerre többel, és ezekből havonta átlag kétszáz lézerkorongot ad el. Megrendelői között a legkülönfélébb emberek vannak. Komoly üzletembertől kezdve a maszek lakatosig, a 12 éves testvérpárig mindenki megfordul lakásában.

Beszélgetőpartnerem szerint elsősorban a forgalmazó cégek rossz reklámkampányának és a drága lemezeknek köszönhető „szolgáltatásának” népszerűsége. Ugyanis mindenki számára előnyösebb, ha az Amerikában megjelenő újdonságot néhány nap késéssel már itthon is megkaphatja, és ezért

nem 10-12

ezer, hanem mindössze – lemezzel együtt – 1500 forintot kell kiadnia. Hiába sértek meg ezzel a szerzői jogokat, senki nem érdekel. Azt ugyanis csak kevesen engedhetik meg maguknak, hogy a magyar átlagkereset harmadát egy darab játékszoftverre fordítsák, míg ugyanebből az összegből Andrásnál 6-8 programot rendelhetnek meg.

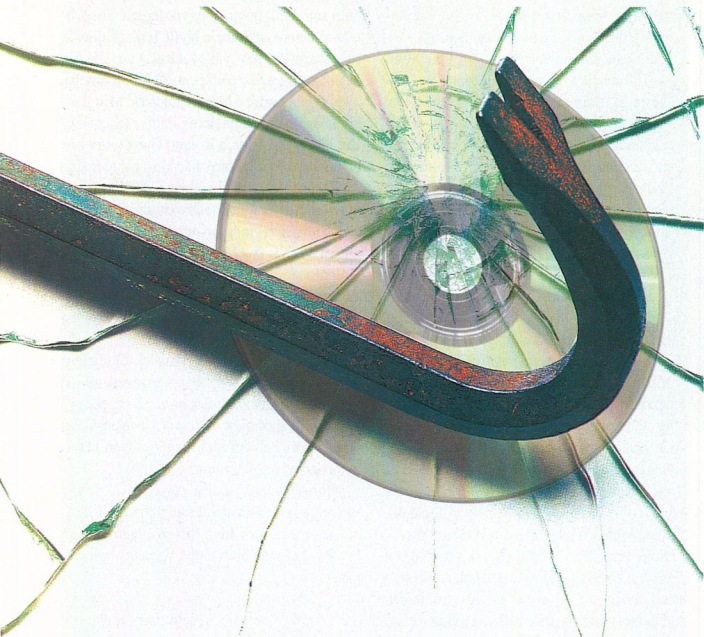
„Véleményem szerint a játékokat bemutató újságok is a lehető legszerencsétlenebbül időzítik bemutatóikat. Vagy túl korán írnak az adott szoftverről, és ezzel a tervezetnél hamarabb keltik fel a vásárlók érdeklődését, akik ezután engem hívnak fel, hogy szerezzem meg a játékot. Vagy túl későn fedeznek fel egy – számukra – újdonságot jelentő játékot, amelyet már senki sem akar megvásárolni. Így vagy úgy, nagymértékben ezeknek az újságoknak köszönhető, hogy a legsikeresebb játékból is (hivatatosan) alig 1-2 ezret sikerül eladni” – mondja András.

Interjúalanyom játékkészlete igen tekintélyes, körülbelül 800 CD sorozatú a polcokon, ebből 300 darab az egy játékot tartalmazó (full verziós) korong, a többi nem ritkán 5-10 – főleg régebbi – játékot tartalmaz. A szoftverek egy része az internetről származik, de sok olyan is van, amely egyenesen az USA-ból érkezett, ezenkívül itthoni kapcsolatok is szállítanak időnként Andrásnak. Ma már azonban sokkal kevesebb a munka, mint egy évvel ezelőtt volt. Ennek elsősorban a web az oka, mivel manapság sok Ware és Game szerverről – ugyancsak illegálisan – letölthető a legújabb játékok, és akinek van otthon internetelérése, inkább veszi a fáradságot a nemritkán 15-20 órás letöltésre, mintsem felkeresse valamelyik lemezmásolással foglalkozó ismerőst.

Arról, hogy hősünk nem tart-e a rendőrség vagy a szoftverrendőrség (BSA) zaklatásától, a következő választ kaptam: „Visszatérő vendégeim között rendőr is akad, aki ritkább esetben magának, gyakrabban gyerekeinek vásárolja meg az újdonságokat, hiszen a hazai rendőri fizetésekben nemhogy tízezer forintos játékra, még egyébre se nagyon jut. És itt érdemes azon elgondolkodni, hogy az én tevékenységem – bármennyire is illegális – hány embernek jelenti a számítógépes játékokhoz vezető egyetlen lehetséges utat.”

(Interjúalanyom igazi neve természetesen nem András, és védelme érdekében egy-két adatot megváltoztattam.)

Klátyik István
(ice@comptech.hu)

Stabil előnyök

Ja, mein Herr!

Egy perc csak
137,50 forint

Velünk egy perc Svájcba is csak 137,50 forintjába kerül.

Üzleti partnerek, távol élő rokonok, ismerősök.

Külföldre is fontos telefonálni.

Kerül, amibe kerül!

És az egyáltalán nem sok!

Itt a telefonálás ideje!

Nemzetközi hívások díja (Ft/perc)

 Svájc	137,50
 Ausztria	100,00
 Amerikai Egyesült Államok	150,00
 Ausztrália	150,00
 Franciaország	137,50
 Hollandia	137,50
 Nagy-Britannia	137,50
 Németország	137,50
 Olaszország	137,50
 Románia	100,00

Nemzetközi tudakozó száma 199

Nemzetközi hívások olcsón

Előfizetői állomásról kezdeményezett beszélgetés esetén.

A Ft/perc díjak számított értékek – a díjelszámolás automata forgalomban a megkezdett impulzusok alapján történik. Az árak az áfa-t is tartalmazzák.

Egymás közt

Utaztatás felsőfokon

A FoxArt Számítástechnikai Szolgáltató Kft. – amelynek fő profilja utazási irodák szoftverhátterének biztosítása – megállapodást kötött a világcég Worldspan Hungary Kft.-vel. Együttműködésük fő célja egyrészt, hogy a Worldspan rendszert használó utazási irodák számára olyan szoftvercsaládot kínáljanak, amely biztosítja a teljes körű utaztatási adminisztrációt, legyen az repülőjegy-értékesítés, utasbiztosítási szolgáltatás vagy saját árualap-értékesítés. Másrészt pedig, hogy az utaztatási rendszer használói a teljes hálózaton – akár helyileg, akár modemen keresztül – képesek legyenek a szelvényes körű szolgáltatásokat elérni.

A Jorgos Travel irodáiban már két éve működő Voyage Utaztatási Rendszerhez jelenleg 40 partner csatlakozik Voyage Connect segítségével telefonvonalon keresztül. Az így bekapcsolt partnerek azonnali foglaltságok végezhetnek online módon, utasaiknak pedig az összes utazással kapcsolatos információt tételesen szolgáltatathatják.

A MINOR ajándéka egy iskolának

A MINOR Rendszerház Rt. szakmai nap keretében számolt be ideai eredményeiről, az ISO 9001 minősítés megszerzéséről és jövő évi terveiről. Takács Imre vezérigazgató elmondta, hogy ideai forgalmuk negyven százalékkal haladja meg a tavalyit, és eléri a 2,2 milliárd forintot. A projektek ötven százaléka a rendszerintegrációból származik. Figyelemre méltó az a szerep, amit az egészségügy és az oktatás támogatásában vállalnak. A minőséget jelzi az ISO 9001 minősítés megszerzése, amellyel kevés számítástechnikai cég dicsekedhet. A tájékoztatón jelképesen átadták a MINOR ajándékát, egy komplett hálózatot a Hosszúpályi Irinyi Általános Iskolának.

Sokat tudó kislemesz

Az egyre nagyobb programok és adatok manapság komoly fejféjást okoznak a felhasználóknak, a gyakran több tíz megabájtos adatokat hogyan is szállítsa egyik helyről a másikra. Megoldás lehet a hordozható vin-

csester, esetleg a Dat kazetta, de mindkét esetben komoly beruházásnak nézünk elébe. Az Európában egyre népszerűbb Super Disk viszont logikus és megtérülő beruházásnak tűnik. A hazai forgalmazó, a Grafimat Kft. sajtótájékoztatóján elhangzottak szerint az SD a világon az egyetlen lefelé is kompatibilis adathordozó a piacon. A 120 megabájti kapacitású lemez olvasójában tehát a megszokott 3,5-es lemez is írható és olvasható. A technológia kidolgozója az Imation, amely világszerte a cserélhető adattárolási termékek piacán.

Új vállalatstratégia az Ericssonnál

Bár új, idegen szót emlegettek gyakran az Ericsson Magyarország Kft. vezetői minapi sajtótájékoztatójukon, a fogalom – éppen két szóznak csonkolások összerakása – mai világtól egyáltalán nem idegen. Infokom – mondta Fodor István, a legnagyobb magyarországi távközlési cég (alapítva: 1991. február 1., tavalyi forgalma 27 milliárd Ft) vezérigazgatója. Meg is magyarázta: az infokom az informatika és a kommunikáció összességéről, mind szorosabb szövetséget alkotó egységesüléséről van szó. Nemrég elfogadott, új stratégiájában a svéd vállalatörzés fejlesztéseivel, termékeivel, módszereivel, szervizével, üzletpolitikájával abba az irányba indult el, amerre egyébként az élet és az igények is tartanak. A vezetékes (fix telepítésű), a vezetek nélküli (mobil) hír- és távközlés és az internet konvergenciájáról van szó. A „magyar Ericsson” – tények bizonyítják – elsőként ismerte föl: leomlanak a távközlés és az informatikát sokáig elválasztó falak, keveredik és kiegészíti egymást a vezetékes és mobil távközlés.

Lucent-Novell egyezmény

A Lucent Technologies Magyarország és a Novell Magyarország a minap Budapesten közös sajtótájékoztatót tartott abból az alkalmából, hogy a két cég az atlantai NetWorld+Interop Shown bejelentette: közösen munkálkodnak a címértékesítés hálózati szabványok, valamint az irányelv alapú hálózatkezelés fejlesztésének és elfogadásának felgyorsításán. Aláírtak egy szoftverlicen-

egyezményt, melynek lényege, hogy a Lucent Technologies integrálja a Novell-címértékesítő szolgáltatását a Lucent Cajun P550 kapcsolójával.

Amint a budapesti tájékoztatón Füzes Péter, a Lucent Technologies magyarországi leányvállalatának ügyvezető igazgatója hangsúlyozta, a számítástechnika és a telekommunikáció egyre közelebb kerül egymáshoz. A Lucent tudatosan igazodik e trendhez – egyebek között stratégiai szövetségek sorával, s ennek újabb állomása a Lucent-Novell együttműködés. A cél: magasabb szintű intelligencia elérése a funkcionális egységek integrációjával – summázta a két cég együttműködésének hozadékát Szittyá Tamás, a Novell Magyarország ügyvezető igazgatója.

Összeállította: Geceze Mariann

Informatikai magazin a TV2-n.
Nézzén minket egy PalmTopért!
Szerdánként éjfélkor,
illetve péntekenként 11.30-kor.
@Kvízlelő:

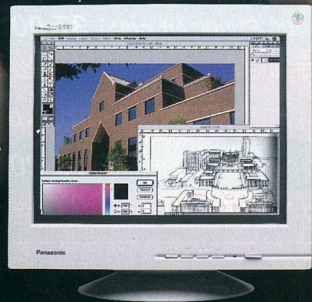
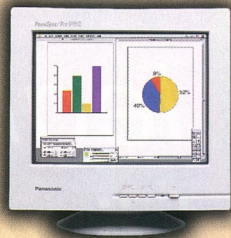
Az adás közben három kérdésre várunk három választ... méghozzá e-mailen. A helyes megoldások hetente sorsoláson vesznek részt. Ez alkalommal Fodor Olivér (kocsi@elender.hu) 2 hónap ingyen internetet és szoftvercsomagot nyert. Gratulálunk. Jövő héten sorsoljuk a HP PalmTopot. Következő @Kvízlelő a következő Kük@c-ban a TV2-n.

A szerdai adás tartalma:

Web reklám praktikák, avagy hogyan hirdessünk az interneten? Jön az 1800-as tender és a fejlett roomingolás. Konferencia a jövő videorendszereiről, képi megjelenítéseiről. Lesz még vírus rovat, Paragr@fus, hír@dó, és beindul egy új sorozat a háló@tokról.

Koordinatáink a@kvizlelo@höz, ingyenes jogsegélyszolgálatunkhoz, webdoktorunkhoz: Kük@c@elender.hu, www.kukacmail.com, www.kukac.elender.hu (november 7-től), 06209822861 (24 órás hot-line)

SZÓVAL MIT IS MONDHATNÁNK MÉG?

A pigmentbevonat 20%-kal élesebb képet ad.
Az AGRAS-felület kizárja a tükröződést.
A színhőmérséklet tetszés szerint állítható.
A legszigorúbb egészségügyi szabványoknak is megfelel.
Igen, ez mind igaz. De a látvány önmagáért beszél.
A Panasonic monitorok mindenkit meggyőznek.
Profikat, amatőröket egyaránt.

BUDAPEST: DCL Kft.: (1) 316-2271; EMJ Hungary Kft.: (1) 467-2283;
Herta Kft.: (1) 322-7846; Intec Kft.: (1) 350-5637;
Mikland Computerszalón: (1) 357-3716
DEBRECEN: Omikron Irodatechnika Kft.: (52) 412-022
KAPOSVÁR: High-tech Center: (82) 313-560
SZOMBATHELY: CEO Számítástechnikai Kft.: (94) 330-900

Panasonic

KICSIT ELŐBBRE MÁSOKNÁL
www.panasonic.hu

Akcióban

az üzlet
leghatékonyabb
eszközei!

Szeptember 11. és október 30.
között* jelentős megtakarítással
növelheti üzlete hatékonyságát.

Üzleti fővonal

nettó 60 000 Ft helyett nettó **37 000 Ft**

(bruttó 75 000 Ft helyett bruttó 46 250 Ft)

ISDN2-csatlakozás

nettó 150 000 Ft helyett nettó **79 200 Ft**

(bruttó 187 500 Ft helyett bruttó 99 000 Ft)

Már egyetlen plusz vonallal is
nagyban javíthat vállalkozása
kommunikációján, üzletmenete
sikerén, nem is beszélve az
ISDN-ben rejlő további
lehetőségekről.

*a szabad kapacitás erejéig

Ingyenes információs Zöld szám:

06 80 23 23 23

Internet-cím: www.matav.hu

Egymás közt

MATÁV